Uprava
Univerze v Ljubljani

Univerza v Ljubljani

p.p. 362, Kongresni trg 12
1001 Ljubljana, Slovenija
telefon: 01 241 85 00
faks: 01 241 86 60
http://www.uni-lj.si

SENAT UL

Številka: 031-1/2016
Datum: Ljubljana, 26.1. 2016

24. SEJA DNE 26. 1. 2016

5. TOČKA: **Pravilnik o upravljanju s pravicami industrijske lastnine na UL**

Poročevalec: prof. dr. Andrej Kos, predsednik Komisije za inovacije

Priloge:
- Pravilnik o upravljanju s pravicami industrijske lastnine na UL
- Pojasnilo k Pravilniku o upravljanju s pravicami industrijske lastnine na UL
- Predlog Komisije za inovacije za sprejem pravilnika
- Mnenje sindikata SVIZ k pravilniku

Predlog sklepa:

SKLEP št. 5.:
Senat UL sprejme Pravilnik o upravljanju s pravicami industrijske lastnine na Univerzi v Ljubljani.

Univerza v Ljubljani prepoznava prenos znanja kot svoje strateško poslanstvo. V skladu s tem želi okrepiti in pospešiti svojo vlogo pri soustvarjanju in povezovanju znanosti, izobraževanja, gospodarstva in širšega družbenega okolja. S svojo infrastrukturo, delovnimi pogoji in aktivnostmi na različnih področjih želi zagotoviti pogoje za najrazličnejše oblike ustvarjalnega dela pri vseh članih Univerze v Ljubljani.
S sprejemom ustreznih pravnih podlag želi ustvariti spodbudno okolje za inoviranje in ustvarjanje novega znanja ter njegovo zaščito v prenosih v gospodarsko in širše družbeno okolje, zato sta

Senat Univerze v Ljubljani na seji dne _____ in Upravni odbor Univerze v Ljubljani na seji dne _____na podlagi 200. člena Statuta Univerze v Ljubljani (Uradni list RS, št. 8/05, 118/05, 72/06 (76/06 popr.), 59/07 (82/07 popr.), 81/07, 5/08, 42/08, 62/08, 14/09, 38/09, 48/09, 55/09, 3/10, 47/10, 18/11, 26/11, 26/12, 38/12, 50/12, 56/12, 106/12, 35/13, 83/13, 22/14, 35/14, 57/14, 16/15, 82/15) in Odloka o preoblikovanju Univerze v Ljubljani (Uradni list RS, št. 28/00, 33/03, 79/04, 36/06, 18/09, 83/10) sprejela naslednji

PRAVILNIK O UPRAVLJANJU S PRAVICAMI INDUSTRIJSKE LASTNINE NA UNIVERZI V LJUBLJANI

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(Vsebina Pravilnika)

(1) Univerza v Ljubljani (v nadaljevanju: Univerza) s tem Pravilnikom ureja:
- instrumente za spodbujanje ustvarjalnega dela na Univerzi, v okviru katerega se ustvarja industrijska lastnina,
- pravice in obveznosti Univerze ter na Univerzi zaposlenih delavcev, pogodbenih sodelavcev in študentov v zvezi z industrijsko lastnino, ustvarjeno na Univerzi,
- postopek prevzema službenih izumov,
- razmerje deležev prihodka, ki pripada Univerzi, članici Univerze in izumitelju/em oziroma avtorjem pri izkoriščanju izumov in druge industrijske lastnine ter strokovnega znanja in izkušenj,
- postopke in načine za zaščito industrijske lastnine ter strokovnega znanja in izkušenj, in
- načine ter ukrepe za prenos izumov in druge industrijske lastnine oziroma znanja v gospodarstvo in širše družbeno življenje.

(2) Ta Pravilnik ne ureja pravic in dolžnosti Univerze ter na Univerzi zaposlenih delavcev, pogodbenih sodelavcev in študentov v zvezi z avtorskimi deli in predmeti sorodnih pravic, ki so jih navedene osebe ustvarile v okviru delovnega razmerja ali po naročilu Univerze. Določba točke 2.d 18. člena Pravilnika se uporablja samo v zvezi z računalniški programi in podatkovnimi bazami v primerih, ko se jih izkorišča kot strokovno znanje in izkušnje in ne kot samostojen predmet avtorske pravice.

2. člen

(Pomen izrazov)

Izrazi, uporabljeni v tem Pravilniku, imajo naslednji pomen:

a. **službeni izum** je izum, ki ga ustvari izumitelj v času trajanja delovnega razmerja pri Univerzi pri izpolnjevanju pogodbe o zaposlitvi, na izrecno zahtevo Univerze ali na podlagi posebne pogodbe, sklenjene med izumiteljem in Univerzo ali članico Univerze (neposredni službeni izum), in izum, ki je ustvarjen pri opravljanju poklica, če so k nastanku izuma pretežno pripomogle izkušnje, ki si jih je izumitelj pridobil na delovnem mestu ali z uporabo sredstev, ki mu jih je Univerza dala na razpolago (posredni službeni izum);

b. **strokovno znanje in izkušnje (know-how)** pomenijo skupek praktičnih informacij, ki izhajajo iz izkušenj in preizkušanja, ki so zaupne (tj. niso splošno znane ali zlahka dostopne), bistvene (tj. pomembne in uporabne pri proizvodnji pogodbenih izdelkov) ter določene (tj. dovolj razumljivo opisane, da je mogoče preveriti, ali izpolnjujejo merili zaupnosti in bistvenosti);

c. **sredstva Univerze** pomenijo vsa sredstva, ki jih je Univerza dala na voljo izumitelju/em, in sicer:
   - raziskovalno, pedagoško in drugo osebje,
   - pisarne, laboratoriji in drugi prostori,
   - pripomočki in oprema, vključno z računalniško strojno in programsko opremo,
   - finančna sredstva, namenjena financiranju raziskav in izobraževalnih aktivnosti, ter drugi stroški, povezani s temi aktivnostmi.

3. člen

(Področje veljave Pravilnika)

(1) Pravilnik velja za vse osebe, ki so v delovnem razmerju na Univerzi, ne glede na to, ali so na podlagi pogodbe o zaposlitvi zaposleni za polni delovni čas ali za delovni čas, krajši od polnega, ter ne glede na to, ali so zaposleni za nedoločen ali določen čas.

(2) Pravilnik velja za vse pogodbene sodelavce (npr. gostujoči učitelji, sodelavci na projektih ipd.), ki sodelujejo z Univerzo ali članico na podlagi pogodbenih razmerij z Univerzo ali članico Univerze, če je industrijska lastnina rezultat njihovega pogodbenega dela ali če so pri nastanku izuma ali druge industrijske lastnine uporabili sredstva Univerze.

(3) Pravilnik velja tudi za študente Univerze, če je izum ali druga industrijska lastnina rezultat njihovega dela pri izvajanju študijskih obveznosti na Univerzi, oziroma če so pri nastanku izuma ali druge industrijske lastnine uporabili sredstva Univerze.

(4) Pogodbeni sodelavci in študenti pred začetkom sodelovanja z Univerzo oziroma pred vključitvijo v delo na posameznem raziskovalnem ali drugem projektu podajo pisno izjavo, da soglašajo s pravili tega Pravilnika.

(5) Prenehanje delovnega razmerja ali drugega pogodbenega razmerja ali statusa študenta ne vpliva na dolžnost oseb iz prvega do tretjega odstavka tega člena o varovanju poslovnih skrivnosti iz 5. člena Pravilnika, dolžnost obvestila po 10. in 11. členu Pravilnika ter pravico do deleža prihodka po 19. členu Pravilnika.

4. člen

(Imetništvo pravic in razmerja s tretjimi osebami)

(1) Vse materialne pravice v zvezi z industrijsko lastnino, ki jo osebe iz 3. člena Pravilnika ustvarijo v času trajanja delovnega ali drugega pogodbenega razmerja z Univerzo, pripadajo Univerzi, razen če je drugače določeno z zakonodajo, tem Pravilnikom, posebno pogodbo med Univerzo in izumiteljem ali posebno pogodbo med Univerzo ali članico Univerze in tretjo osebo.

(2) Pri raziskovalnih projektih, pri katerih sodeluje več oseb oziroma institucij, se morajo vprašanja v zvezi z industrijsko lastnino urediti v pogodbi, ki jo pred začetkom projekta v zvezi s predmetom raziskovanja sklenejo sodelujoče osebe.

(3) Pri pogodbenem raziskovanju se lahko s pogodbo določi, da novo ustvarjena industrijska lastnina pripade tudi tretji osebi, po naročilu katere se opravlja raziskovanje, vendar takšna pogodba ne sme vplivati na imetništvo obstoječe industrijske lastnine Univerze.

5. člen

(Varovanje poslovnih skrivnosti)

(1) Vse osebe, ki so v delovnem ali drugem pogodbenem razmerju z Univerzo, vključno s študenti, so dolžne varovati zaupne podatke, ki so s tem Pravilnikom, s splošnim ali posamičnim aktom Univerze ali članice Univerze določeni kot poslovna skrivnost, ter podatke, za katere je očitno, da bi z njihovim razkritjem nastala škoda (v nadaljevanju: poslovne skrivnosti). Poslovnih skrivnosti ni dovoljeno razkriti tretji osebi ali javnosti ali jih uporabiti za kakršen koli namen, ki ni povezan z delom oziroma študijem posameznika na Univerzi. Pri sodelovanju posameznikov zunaj Univerze je treba poskrbeti, da se zaupni podatki razkrijejo le v nujnem obsegu in le pod izrecnimi pogoji zaupnosti (na primer z dogovorom o nerazkrivanju zaupnih podatkov).

(2) Ne gre za kršitev dolžnosti varovanja poslovne skrivnosti, če oseba iz prvega in drugega odstavka tega člena tretji osebi ali javnosti razkrije poslovno skrivnost na podlagi predhodnega soglasja rektorja ali dekana članice Univerze. Rektor ali dekan članice Univerze lahko na predlog zainteresirane osebe slednjo odveže dolžnosti varovanja poslovne skrivnosti, če so za to podani utemeljeni razlogi. Če se poslovna skrivnost nanaša na izum ali strokovno znanje in izkušnje, je o razkritju tovrstnih podatkov treba obvestiti Univerzitetno službo, pristojno za raziskave, razvoj in intelektualno lastnino (v nadaljevanju: Služba).

II. ORGANIZACIJSKE DOLOČBE

6. člen

(Služba)

(1) Služba opravlja strokovne, administrativne in tehnične naloge v zvezi s prevzemi službenih izumov, upravljanjem, varstvom in trženjem pravic industrijske lastnine in strokovnega znanja in izkušenj ter v zvezi s prenosom znanja v gospodarstvo oziroma na druga področja.

(2) Naloge Službe so zlasti:
- vodenje postopkov prevzema službenih izumov v skladu s tem Pravilnikom;
- izvajanje in pripravljanje predlogov aktivnosti in ukrepov Univerze za spodbujanje ustvarjalnega dela na Univerzi;
- skrb za prijavljanje izumov za pridobitev patentnega varstva ali pridobitev drugih pravic industrijske lastnine;
- skrb za uporabo in izkoriščanje pravic industrijske lastnine s prenosom na gospodarske in druge pravne subjekte;
- oblikovanje strokovnih mnenj za Komisijo Senata Univerze, pristojno za področje inovacij (v nadaljevanju: Komisija) o vlogah izumiteljev za prevzem službenih izumov;
- oblikovanje strokovnih mnenj in sodelovanje pri pogajanjih za sklenitev pogodb v zvezi z uporabo in izkoriščanjem industrijske lastnine ter strokovnega znanja in izkušenj in njihovim prenosom na gospodarske in druge pravne subjekte;
- nudenje pravne pomoči članicam Univerze pri sklepanju in izvajanju pogodb o uporabi industrijske lastnine;
- oblikovanje strokovnih mnenj v primeru sporov ter predlaganje načinov in ukrepov za reševanje sporov;
- vodenje drugih postopkov in aktivnosti v zvezi s prevzemi izumov, varstvom in upravljanjem pravic industrijske lastnine na Univerzi;
- zagotavljanje strokovne, tehnične in administrativne pomoči Komisiji;
- zbiranje in obdelovanje informacij o upravljanju z industrijsko lastnino na članicah Univerze;
- opravljanje drugih nalog po nalogu rektorja, prorektorjev ali Komisije.

7. člen

(Komisija)

(1) Komisijo imenuje Senat Univerze v skladu s Statutom Univerze.

(2) Mandat članov Komisije traja štiri leta, z možnostjo ponovnega imenovanja. Na konstitutivni seji člani Komisije na predlog rektorja izvolijo predsednika in namestnika predsednika Komisije.

(3) Komisija lahko sprejme poslovnik, s katerim uredi način dela in odločanja.

8. člen

(Pristojnosti in naloge Komisije)

Komisija v okviru svojih pristojnosti:

- obravnavna in daje smernice za politiko upravljanja z intelektualno lastnino na Univerzi in članicah;
- spremlja stanje in predlaga ukrepe za izboljšanje stanja na področju prenosa znanja, spodbujanja ustvarjalnosti in inovativnosti na Univerzi ter varstva pravic industrijske lastnine,
- obravnava strokovna mnenja o prijavljenih izumih in oblikuje predloge sklepov, ki jih posreduje rektorju v sprejem,
- predlaga način prevzema službenih izumov (popolni ali omejeni prevzem), pri čemer se upoštevajo potrebe znanstveno-raziskovalnega dela in objav znanstvenih dosežkov;
- predlaga sprejem odločitev o odkupu prostih izumov in izumov tretjih oseb;
- najmanj enkrat letno o svojem delu poroča Senatu Univerze;
- opravlja druge naloge po sklepu Senata Univerze.

9. člen

(Pristojnosti članic Univerze)

(1) Univerza lahko pooblasti članico Univerze za upravljanje z določenim izumom oziroma pravico industrijske lastnine, ki jo ureja ta Pravilnik. Pooblastilo se članici podeli po prevzemu službenega izuma.

(2) Če se za upravljanje z določeno pravico industrijske lastnine pooblasti članico Univerze, slednja upravlja z navedenim pravicami v imenu in za račun Univerze v mejah podeljenega pooblastila ter v skladu z izhodišči in usmeritvami Univerze. Članica Univerze mora Službo obveščati o vseh postopkih v zvezi z industrijsko lastnino, stroških za zaščito patenta ali drugih pravic industrijske lastnine, načinu gospodarskega izkoriščanja izuma oziroma pravic industrijske lastnine in ji poročati o doseženih prihodkih iz tega naslova.

III. DOLŽNOST OBVESTITVE O NASTANKU INDUSTRIJSKE LASTNINE

10. člen

(Obvestilo o izumu)

(1) Oseba iz 3. člena Pravilnika, ki ustvari izum (v nadaljevanju: izumitelj), mora o nastanku izuma nemudoma pisno obvestiti Univerzo. Dolžnost obvestila o izumu velja tudi za izumitelja, kateremu je prenehalo delovno ali drugo pogodbeno razmerje z Univerzo ali status študenta, če je izum nastal v času trajanja delovnega ali drugega pogodbenega razmerja na Univerzi oziroma v času izvajanja študijskih obveznosti na Univerzi. Če je izumiteljev več, lahko obvestilo oddajo skupaj.

(2) Obvestilo iz prejšnjega odstavka se v pisni obliki posreduje Službi praviloma na obrazcu, ki ga potrdi Komisija, in mora vsebovati naslednje podatke:

- podatke o izumitelju/jih (ime, naslov, kontaktni podatki);

- če je izumiteljev več, se za vsakega izumitelja opiše in z deležem opredeli njegov prispevek k nastanku izuma;
- natančen opis izuma (tehnične naloge in rešitev izuma, risbe, ki so potrebne, da bi bil izum razumljiv);
- opis stanja tehnike, ki je znan izumitelju/em,
- podatke o dosedanjem varstvu na področju izuma, ki je znan izumitelju/em;
- opis okoliščin, kako je do izuma prišlo;
- podatke o osebah, ki so sodelovale z izumiteljem/i in so kakorkoli seznanjene z izumom;
- izjavo o tem, ali je izum nastal v okviru raziskovalnega dela po pogodbi med Univerzo oziroma članico in tretjo osebo in ali gre za po mnenju izumitelja za neposredni ali posredni službeni izum ali za prosti izum;
- navedbo številke (oznake) pogodbe in kopijo pogodbe iz prejšnje alineje;
- mnenje izumitelja/ev o možnostih komercialnega izkoriščanja izuma;
- podpis vseh izumiteljev.

(3) Služba nudi izumiteljem pomoč pri sestavi obvestila o izumu.

11. člen

(Obvestilo o nastanku druge industrijske lastnine in zaščita pravic)

(1) Oseba iz 3. člena Pravilnika, ki pri delu v okviru Univerze oziroma z uporabo sredstev Univerze ustvari delo, ki ga je mogoče zavarovati z ustrezno pravico industrijske lastnine, kot so:
- videz izdelka, ki ga je mogoče zavarovati kot model;
- znak za razlikovanje blaga in storitev, ki ga je mogoče zavarovati kot znamko;
- topografijo polprevodniških vezij, ki jo je mogoče zavarovati kot registrirano topografijo polprevodniških vezij;
- novo sorto rastlin, ki se lahko zavaruje z žlahtniteljsko pravico,

mora o tem obvestiti Službo.

(2) Za postopke v zvezi z novimi sortami rastlin se smiselno uporabljajo določbe 10. člena in IV. poglavja Pravilnika.

(3) Odločitev o zaščiti industrijske lastnine, navedene v prvem odstavku, se sprejme v soglasju s članico Univerze, na kateri je industrijska lastnina nastala.

(4) Pri izkoriščanju industrijske lastnine iz prvega odstavka imajo njeni avtorji pravico do deleža prihodka v skladu z 19. členom Pravilnika.

(5) Služba nudi avtorjem in članicam Univerze pomoč v postopkih pridobivanja zaščite pravic industrijske lastnine.

IV. POSTOPEK PREVZEMA IN ZAŠČITA IZUMOV

12. člen
(Predhodni postopek)

(1) Služba prijavitelju pisno potrdi prejem obvestila o službenem izumu iz 10. člena v roku petih (5) dni od prejema popolnega obvestila o izumu.

(2) Kadar Služba ne prejme pisnega obvestila o izumu od izumitelja/ev, za izum pa izve na drug način, pozove izumitelja/je, da se izjasni/jo o statusu službenega izuma in podatkih o nastanku izuma iz drugega odstavka prejšnjega člena.

(3) V primeru, da prejeto obvestilo o izumu ne vsebuje vseh podatkov iz drugega odstavka 10. člena, ki so nujni za vsebinsko obravnavo izuma po tem Pravilniku, Služba v 8 dneh od prejema obvestila pozove prijavitelja, da obvestilo dopolni v primernem roku. Če izumitelj/i obvestila o izumu po pozivu Službe ne dopolni/jo ali

če se izumitelj/i ne izjasni/jo o statusu službenega izuma, je Služba upravičena sama opraviti poizvedbe o izumu in izumitelju/jih.

(4) Služba lahko kadarkoli med postopkom prevzema izuma ali med postopki za pridobitev varstva pravic intelektualne lastnine od vložnika oziroma izumitelja/ev zahteva dopolnitev vloge s podatki, ki so potrebni za vsebinsko obravnavo vloge na Komisiji. Služba in Komisija lahko od izumitelja/ev neposredno zahtevata pojasnila o izumu, si izum ogledata, ga preizkusita, ali na drug primeren način pridobita potrebne podatke.

(5) Služba v petih (5) dneh od prejema pravilnega obvestila iz 11. člena ali o seznanitvi z izumom na drugi način o tem obvesti članico/e, pri kateri je/so izumitelj/i zaposleni, in jo/jih pozove, da oblikuje/jo strokovno oceno o izumu. Če je izumiteljev več in so zaposleni na različnih članicah, Služba k oblikovanju strokovne ocene pozove tisto članico, katere deleži izumiteljev so večji.

13. člen
(Strokovna ocena članice Univerze in mnenje Službe)

(1) Članica v tridesetih (30) dneh od prejema poziva Službe oblikuje strokovno oceno in poda svoje stališče o izumu. Članica lahko oceno izuma pripravi sama, lahko pa svoje stališče utemelji na oceni zunanjega eksperta. Če članica v navedenem roku ne predloži ocene o izumu iz prejšnjega odstavka, pripravi strokovno oceno izuma Služba.

(2) Strokovno oceno iz prejšnjega odstavka sestavljajo:
- ocena o tem, ali gre za neposredni ali posredni službeni izum ali za prosti izum,
- mnenje o primernem načinu varstva izuma (patent, patent s skrajšanim trajanjem ali kakšen drug način varstva),
- mnenje o primernosti in možnostih izkoriščanja izuma,
- predlog, ali naj se izum prevzame popolno ali omejeno,
- predlog o tem, ali naj se za upravljanje pravic v zvezi z izumom po prevzemu izuma pooblasti članico Univerze, in
- izjava o tem, ali bo članica krila stroške zaščite izuma.

(3) Na podlagi obvestila izumitelja/ev in strokovne ocene članice Služba oblikuje mnenje o prijavljenem izumu, ki ga skupaj z obvestilom izumitelja/ev in oceno članice predloži v obravnavo Komisiji. Služba lahko v postopku obravnave izuma po potrebi pridobi zunanje strokovno mnenje.

14. člen
(Obravnava službenega izuma na Komisiji)

(1) Komisija na podlagi ocene članice in mnenja Službe sprejme predlog o prevzemu službenega izuma.

(2) Predlog Komisije iz prejšnjega odstavka sestavljajo:
- predlog, ali naj se službeni izum prevzame popolno ali omejeno ali naj se izum prepusti v prosto razpolago izumitelju/em,
- predlog o načinu varstva izuma,
- predlog o tem, ali bo z izumom upravljala Univerza ali članica,
- predlog o načinu kritja stroškov zaščite izuma,
- predlog o možnostih in načinih izkoriščanja izuma.

15. člen
(Odločitev o prevzemu službenega izuma)

(1) O prevzemu službenega izuma odloči rektor s sklepom (sklep o prevzemu izuma, sklep o prostem izumu). Če rektor odloči, da Univerza službeni izum prevzame, hkrati odloči tudi, ali se za upravljanje z izumom

pooblasti članico. Sestavni del sklepa o prevzemu izuma je tudi odločitev o načinu zavarovanja pravic Univerze v zvezi s službenim izumom in o tem, kdo krije stroške, povezane z zaščito izuma.

(2) Sklep iz prejšnjega odstavka tega člena se vroči vsem izumiteljem in članicam Univerze, pri katerih so ti zaposleni. Z vročitvijo sklepa o popolnem prevzemu izuma izumiteljem preidejo na Univerzo vse pravice v zvezi z izumom. Z vročitvijo sklepa o prostem izumu izumitelj/i z izumom prosto razpolaga/jo, brez nadaljnjih obveznosti poročanja Univerzi o izkoriščanju izuma.

(3) Z vročitvijo sklepa o omejenem izumu izumiteljem pridobi Univerza neizključno pravico do uporabe službenega izuma. V primeru, da omejeni prevzem službenega izuma očitno ovira njegovo gospodarsko izkoriščanje, lahko izumitelj/i zahteva/jo, da Univerza v roku šestdesetih (60) dni od prevzema izuma le-tega popolno prevzame ali ga izumitelju/em prepusti v prosto razpolago. O predlogu izumitelja/jev odloči rektor na predlog Komisije.

16. člen
(Zaščita izuma)

(1) Na podlagi sklepa o prevzemu izuma Služba prevzeti izum brez odlašanja prijavi za patent ali sprejme druge ustrezne ukrepe za zavarovanje pravic v zvezi z izumom. Patentna prijava se vloži v imenu Univerze, kar velja tudi, če je v je v skladu z drugim odstavkom 9. člena za upravljanje z izumom pooblaščena članica Univerze. Pri odločanju o področjih varstva izuma se upoštevajo tudi interesi izumitelja/ev.

(2) Univerza ali članica Univerze, kadar slednja vodi postopek v zvezi s prijavo patenta, je dolžna obveščati izumitelja/e o poteku postopka za podelitev patenta, izumitelj/i pa mora/jo Univerzi oziroma članici nuditi pomoč s pojasnili ter dajati ustrezne izjave v zvezi s pridobivanjem zaščite izuma. Navedena dolžnost obveščanja ne preneha s prenehanjem delovnega ali drugega pogodbenega razmerja izumitelja/ev z Univerzo ali s prenehanjem statusa študenta.

(3) Če Univerza oziroma članica ne ravna v skladu s prvim odstavkom tega člena, sme/jo izumitelj/i popolno prevzeti izum v imenu in na stroške Univerze v Republiki Sloveniji sam/i prijaviti za patent ali patent s skrajšanim trajanjem.

(4) Izum, ki ga Služba oceni kot pomembnega za obrambo ali varnost Republike Slovenije, se prijavi pri ministrstvu, pristojnem za obrambo v skladu z zakonodajo, ki ureja varstvo pravic industrijske lastnine. Univerza in ministrstvo se dogovorita o pogojih izkoriščanja zaupnega izuma, zlasti o plačilu za njegovo izkoriščanje. Če ministrstvo soglaša z vložitvijo patentne prijave ali če ne želi izkoriščati izuma, Univerza vloži patentno prijavo v skladu s prvim odstavkom tega člena.

(5) Če je glede na okoliščine nujno, da se za izum čim prej vloži patentna prijava, lahko Univerza ali članica v imenu in za račun Univerze, vloži patentno prijavo pri pristojnem organu, preden je izdan sklep o prevzemu izuma. Če kasneje Univerza kot službenega ne prevzame izuma, za katerega je že bila vložena patentna prijava v njenem imenu, na zahtevo izumitelja/ev in po povrnitvi stroškov v zvezi s prijavo patenta, prenese patentno prijavo na izumitelja/e.

(6) Univerza ni dožna vložiti patentne prijave za izum, če se v soglasju z izumiteljem/i odloči, da se bo izum varoval kot poslovna skrivnost ali z drugimi pravicami industrijske lastnine, ali če se Univerza v soglasju s prijaviteljem odloči, da izuma ne bo zavarovala z nobeno pravico industrijske lastnine, niti kot poslovno skrivnost.

(7) Če se Univerza odloči, da patenta ali druge pravice industrijske lastnine ne bo več vzdrževala in pravice ne proda oziroma prenese na koga drugega, mora o nameri za opustitev pravice obvestiti izumitelja/e vsaj tri (3) mesece pred iztekom rednega roka za plačilo ustrezne pristojbine. Univerza na zahtevo in na stroške izumitelja/ev prenese patent ali patentno prijavo na izumitelja in mu preda potrebno dokumentacijo za varstvo teh pravic.

17. člen
(Prosto razpolaganje z izumom)

(1) Izumitelj prosto razpolaga z izumom (tj. prostim izumom), pri nastanku katerega izumitelj ni uporabil sredstev Univerze oziroma k nastanku katerega niso pretežno pripomogle izkušnje, ki si jih je izumitelj pridobil na delovnem mestu ali z uporabo sredstev Univerze. Šteje se, da ne gre za pretežno uporabo sredstev Univerze, če:
- je/so izumitelj/i pridobil/i predhodno pisno soglasje rektorja za uporabo sredstev za določen namen izven Univerze,
- izumitelj/i Univerzi za uporabo sredstev ali opreme plačuje/jo najemnino.

(2) Službeni izum se šteje za prosti izum, s katerim lahko izumitelj/i prosto razpolaga/jo, v naslednjim primerih:
- če Univerza v postopku po tem Pravilniku izuma ne prevzame kot službenega izuma ali o prevzemu izuma ne odloči v devetdesetih (90) dneh od prejema pravilnega obvestila o izumu,
- če se Univerza prevzetemu izumu pisno odpove v korist izumitelja/ev,
- če Univerza v primeru, ko omejeni prevzem izuma predstavlja očitno oviro za gospodarsko izkoriščanje izuma, v roku dveh (2) mesecev od prejema zahteve izumitelja/ev iz tretjega odstavka 15. člena Pravilnika, ne izda sklepa o popolnem prevzemu izuma.

(3) V primeru, da Univerza prevzeti izum zavaruje le na omejenem geografskem področju, lahko izumitelj/i zahteva/jo, da mu Univerza na drugih področjih ali državah izum prepusti v prosto razpolago.

(4) Če Univerza v petih (5) letih od prevzema izuma le-tega ne prične izkoriščati, lahko izumitelj/i zaprosi/jo za prenos službenega izuma nanj/e. O prenosu izuma na izumitelja/e odloči rektor s sklepom. Prošnji za prenos pravic na izumu se ne ugodi, če bi bilo to v nasprotju s pogodbo, sklenjeno med Univerzo ali članico in tretjo osebo. Če rektor odloči, da se izum prepusti v prosto razpolago izumitelju/em, se na izumitelja/e na njegove/njihove stroške prenesejo tudi patentna prijava oziroma patent in morebitne druge pravice industrijske lastnine, ki se nanašajo na izum.

(5) O statusu prostega izuma odloča Univerza. V primerih iz tretjega in četrtega odstavka Univerza (službeni) izum prenese na izumitelja/e kot prosti izum, če to ni v nasprotju s posebno pogodbo med Univerzo ali članico in tretjo osebo oziroma če Univerza ni zainteresirana, da se izum varuje kot poslovno skrivnost.

V. GOSPODARSKO IZKORIŠČANJE PRAVIC INDUSTRIJSKE LASTNINE IN NAGRADE

18. člen
(Gospodarjenje s službenimi izumi in strokovnim znanjem in izkušnjami)

(1) Univerza lahko z namenom izkoriščanja službenega izuma in strokovnega znanja in izkušenj zlasti:
- sama izkorišča izum, pravice industrijske lastnine ali strokovno znanje in izkušnje z neposredno izdelavo in prodajo izdelkov ter storitev, ki temeljijo na izumu oziroma strokovnem znanju in izkušnjah;
- proda patent, patentno prijavo, drugo prijavo ali pravico industrijske lastnine, ki se nanaša na službeni izum, ali odplačno prenese strokovno znanje in izkušnje na tretje osebe;
- podeli licenco za uporabo patenta, drugih pravic industrijske lastnine ali strokovnega znanja in izkušenj tretjim osebam.

(2) Upravni odbor Univerze daje soglasje k odločitvam in k sklenitvi pogodb o izkoriščanju industrijske lastnine po 2. in 3. alineji prejšnjega odstavka.

19. člen
(Prihodek iz izkoriščanja industrijske lastnine)

(1) Izumitelj oziroma avtor ima pravico do deleža prihodka, ki ga pridobi Univerza pri izkoriščanju službenega izuma oziroma pravic industrijske lastnine ter strokovnega znanja in izkušenj v skladu s 1. odstavkom 18. člena (v nadaljevanju: prihodek).

(2) S prihodkom se najprej pokrijejo stroški, ki jih je Univerza ali članica imela z zavarovanjem industrijske lastnine (stroški patentnih zastopnikov, stroški pristojbin za prijavo in vzdrževanje patentov ali drugih pravic industrijske lastnine). Po pokritju stroškov se preostanek prihodka deli med izumitelje/a oziroma avtorje industrijske lastnine (v nadaljevanju: izumitelji), Univerzo in članico po naslednjem ključu:

a. če je stroške zaščite industrijske lastnine krila Univerza, se prihodek deli v razmerju:
   30 % – Univerza,
   30 % – članica/e, pri kateri/h je/so izumitelj/i zaposlen/i in
   40 % – izumitelj/i;

b. če je/so stroške zaščite industrijske lastnine krila/e članica/e, se prihodek deli v razmerju:
   10 % – Univerza,
   20 % – članica/e, ki je/so krila/e stroške zaščite izuma,
   30 % – članica/e, pri kateri/h je/so izumitelji zaposleni in
   40 % – izumitelj/i;

c. če za službeni izum ni bila vložena patentna prijava oziroma stroški zaščite izuma ali druge industrijske lastnine (še) niso nastali ter pri izkoriščanju strokovnega znanja in izkušenj, pri katerem je mogoče identificirati izumitelje oziroma avtorje, se prihodek deli v razmerju:
   10 % – Univerza,
   50 % – članica/e, pri kateri/h je/so izumitelj/i zaposlen/i in
   40 % – izumitelj/i;

d. prihodek, dosežen z izkoriščanjem strokovnega znanja in izkušenj po 2. in 3. alineji 1. odstavka 18. člena, se deli v razmerju:
   10 % – Univerza in
   90% – članica/e.

(3) Če je izumiteljev več, jim delež od prihodka, določen v prejšnjem odstavku, pripada skupaj in se nadalje mednje razdeli v sorazmerju z deleži, navedenimi v obvestilu o izumu iz 11. člena Pravilnika. Če v obvestilu o izumu deleži posameznih izumiteljev niso bili navedeni, se šteje, da vsakemu izumitelju pripada enak delež. Deleži med izumitelji se lahko spremenijo samo ob pisnem dogovoru vseh izumiteljev. Ustrezni zneski od prihodka se izumitelju/jem in članici/am Univerze izplačajo v roku petnajstih (15) dni od vsakokratnega prejema prihodka.

(4) Univerza lahko nagradi osebe iz 3. člena Pravilnika tudi za druge dosežke in rezultate ustvarjalnega dela, ki niso izumi (npr. tehnične izboljšave, koristni predlogi in druge inovativne rešitve) in ki ne izpolnjujejo pogojev za varstvo s pravicami intelektualne lastnine. O nagradi odloči rektor na predlog članice Univerze.

20. člen
(Namen porabe sredstev iz prihodka)

Sredstva iz prihodka, ki v skladu z drugim odstavkom prejšnjega člena Pravilnika pripadejo Univerzi, se namenijo za kritje stroškov zaščite industrijske lastnine Univerze, za razvoj ter spodbujanje ustvarjalnega dela oseb iz 3. člena Pravilnika, nagrade za ustvarjalne dosežke ter za aktivnosti v zvezi s prenosom na Univerzi ustvarjenega znanja v gospodarstvo.

VI. KAZENSKE DOLOČBE IN REŠEVANJE SPOROV

21. člen

(Opredelitev kršitev)

(1) Vse osebe iz 3. člena Pravilnika so z najvišjo stopnjo skrbnosti dolžne skrbeti za zaščito interesov in pravic Univerze v zvezi z obstoječo in novo ustvarjeno industrijsko lastnino.

(2) Delavec Univerze krši obveznosti iz delovnega razmerja, če:
- kot izumitelj ne obvesti Univerze o nastanku izuma, pa je očitno, da gre za službeni izum;
- izum iz 1. alineje tega odstavka sam zavaruje s patentom v svojem imenu ali omogoči tretji osebi, da tak izum zavaruje in/ali ga industrijsko izkorišča;
- pravice na izumu iz 1. alineje ali druge pravice industrijske lastnine, ki pripadajo Univerzi, odsvoji ali licencira tretji osebi brez soglasja Univerze;
- po obvestitvi Univerze in pred vložitvijo patentne prijave ali prijave modela javnosti razkrije podatke o službenem izumu ali modelu, ki so bistvene za zavarovanje patenta oziroma modela;
- kot izumitelj oziroma avtor ne sodeluje z Univerzo v postopku za pridobitev pravic industrijske lastnine;
- v nasprotju z določbami 5. člena Pravilnika tretjim osebam oziroma javnosti posreduje podatke o izumih ali strokovnem znanju in izkušnjah, ki imajo status poslovne skrivnosti.

(3) Za kršitve iz prejšnjega odstavka delavec Univerze disciplinsko odgovarja, skladno z določbami Pravilnika o disciplinski odgovornosti Univerze. Če s kršitvami iz 1., 2., 3. ali 6. alineje prejšnjega odstavka za Univerzo ali članico Univerze nastane večja premoženjska škoda, šteje takšna kršitev za hujšo kršitev obveznosti iz delovnega razmerja.

(4) Za druge osebe iz 3. člena tega Pravilnika, ki na Univerzi niso zaposlene, se kršitve iz drugega odstavka tega člena smiselno uporabljajo pri presoji kršitev pogodbenih in drugih razmerij z Univerzo.

22. člen
(Reševanje sporov)

(1) Univerza in izumitelji bodo morebitne spore v zvezi s službenimi izumi reševali v postopku, predpisanem z zakonom, ki ureja izume iz delovnega razmerja.

(2) Druge spore v zvezi s pravicami in obveznostmi po tem Pravilniku, ki se ne rešujejo v postopku pred poravnalnim svetom po zakonu, ki ureja izume iz delovnega razmerja, bodo Univerza in izumitelji reševali po mirni poti. V primeru, da sporazumne rešitve ne bo mogoče doseči, je za rešitev spora pristojno sodišče v Ljubljani.

VII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

23. člen
(Uporaba postopka in prenehanje veljavnosti)

(1) Postopki, začeti pred uveljavitvijo tega Pravilnika se nadaljujejo po določbah tega Pravilnika.

(2) Z dnem uveljavitve tega Pravilnika preneha veljati Pravilnik o upravljanju z izumi in pravicami industrijske lastnine z dne 9. 7. 2009.

(3) Za delitev prihodkov iz izkoriščanja pravic industrijske lastnine med Univerzo, članico Univerze in izumiteljem, prejetih na podlagi računov, ki so bili izstavljeni pred dnevom uveljavitve tega Pravilnika, se še naprej uporabljajo pravila o razmejitvi deležev, določena s pravilnikom, ki je veljal ob uveljavitvi tega Pravilnika, in sklepi Upravnega odbora Univerze.

24. člen
(Začetek veljavnosti in objava)

Pravilnik se objavi na spletni strani Univerze in začne veljati 1. aprila 2016.

Predsednik Upravnega odbora
prof. dr. Janez Hribar

Rektor Univerze v Ljubljani
prof. dr. Ivan Svetlik

Pojasnilo k Pravilniku o upravljanju s pravicami industrijske lastnine na Univerzi v Ljubljani

Vsebina

Ozadje in cilji prenove Pravilnika o upravljanju s pravicami industrijske lastnine na Univerzi v Ljubljani 2

Pravice, ki jih ureja Pravilnik (1. člen) 3

Opredelitev splošnih pojmov intelektualne lastnine (2. člen) 3

Osebe, za katere velja Pravilnik (3. člen) 8

Komu pripadajo pravice na industrijski lastnini, ki se ustvari na Univerzi? (4. člen) 8

Varovanje zaupnih podatkov in poslovnih skrivnosti (5. člen) 10

Dopolnitve organizacijskih določb (6.–9. člen) 10

Spremembe in dopolnitve postopkov o prevzemu izumov in postopki z drugo industrijsko lastnino (10.–17. člen) 11

Določbe v zvezi z drugimi pravicami industrijske lastnine (11. člen) 12

Gospodarsko izkoriščanje industrijske lastnine in delitev prihodka (18.–20. člen) 13

Reševanje sporov in kazenske določbe (21.–22. člen) 15

Kršitve Pravilnika (21. člen) 15

Priloga I: Obrazec za prijavo izuma 16

Priloga II: Vzorec izjave o varovanju zaupnih podatkov in prenosu pravic intelektualne lastnine 22

Ozadje in cilji prenove Pravilnika o upravljanju s pravicami industrijske lastnine na Univerzi v Ljubljani

Univerza v Ljubljani (v nadaljevanju: Univerza) je prvi Pravilnik o postopku prevzema službenih izumov v skladu z Zakonom o izumih iz delovnega razmerja sprejela že leta 2006. Leta 2009 ga je nadomestila z danes veljavnim Pravilnikom o upravljanju z izumi in pravicami industrijske lastnine (v nadaljevanju: Pravilnik 2009).

V več letih izvajanja pravilnika so se v praksi pokazale nekatere pomanjkljivosti obstoječe ureditve prevzemov službenih izumov in njihove komercializacije. Že v letu 2011 je Komisija za inovacije (v nadaljevanju: Komisija) oblikovala več predlogov za dopolnitev Pravilnika, v letu 2014 pa predloge dopolnila in nadgradila.

Prenova univerzitetnega pravilnika temelji na naslednjih izhodiščih oziroma ciljih:
- motivirati in sprostiti energijo za inoviranje pri vseh deležnikih (članice, laboratoriji, raziskovalci, pedagogi in študenti);
- pravočasno in na primeren način zaščititi intelektualno lastnino;
- povečati vlogo članic Univerze v postopku prevzema službenih izumov in v procesu komercializacije;
- spodbujati razvoj inovacij ter zgraditi osnovo za inovacijski ekosistem Univerze v Ljubljani in podjetij.

Na podlagi smernic Komisije je Služba za razvoj, raziskave in intelektualno lastnino pripravila osnutek predloga pravilnika, ki ga je podrobneje obravnavala ožja delovna skupina Komisije. Pri pripravi predloga pravilnika so bili upoštevani tudi pripombe in komentarji članic Univerze. Komisija za inovacije je na seji dne 4. 5. 2015 sprejela predlog Pravilnika o upravljanju s pravicami industrijske lastnine na Univerzi v Ljubljani, končne dopolnitve predloga pravilnika pa je sprejela na seji 3.12.2015.

Temeljne spremembe in dopolnitve Pravilnika se nanašajo na vključitev:
- **določitev deležev**, ki pripadajo Univerzi in članici **pri izkoriščanju know-howa** (19. člen, točka 2.c in 2.d);
- vključitev določb o upravljanju z **drugimi pravicami industrijske lastnine**, poleg izumov oziroma patentov (11. in 19. člen);
- **možnosti za pooblastitev članice** za upravljanje s pravicami industrijske lastnine (9. člen);
- **večje vloge članic** v postopku za prevzem izuma (13. člen);
- podrobnejša opredelitev dolžnosti **varstva poslovnih skrivnosti** (5. člen);
- določitev kriterijev in razmerij pri delitvi deležev **prihodka iz komercializacije industrijske** lastnine - zmanjšanje deleža Univerze na račun **povečanja deleža izumitelja** (z 20 % oziroma 30 % na 40 %) **in članic** (s 30 % oziroma 35 % na 30 %–50 % ter 90 % pri know-howu (19. člen);
- **soglasje Upravnega odbora** Univerze se določi kot pogoj za sklenitev pogodb o izkoriščanju industrijske lastnine (2. odst. 18. člena);
- poenostavitev določb o postopku prevzema službenih izumov (12.–16. člen);
- omejitev določb o prostem razpolaganju z izumi zaradi pogodbenih obveznosti, zlasti pri evropskih projektih (17. člen),
- črtanje finančne nagrade izumiteljem ob prevzemu izuma;
- nadomestitev določb o skladu za varstvo pravic industrijske lastnine z določbo o namenu porabe prihodkov iz izkoriščanja industrijske lastnine.

V nadaljevanju so podrobneje predstavljene spremembe in dopolnitve določb Pravilnika.

<u>Pravice, ki jih ureja Pravilnik</u> (1. člen)

Univerza v Ljubljani (v nadaljevanju: Univerza) s Pravilnikom o upravljanju s pravicami industrijske lastnine, s katerim se nadomešča Pravilnik o upravljanju z izumi in pravicami industrijske lastnine iz leta 2009 (v nadaljevanju: Pravilnik), podrobneje ureja pravice in postopke v zvezi z industrijsko lastnino, predvsem v zvezi z **izumi**, ne urejajo pa se vse pravice intelektualne lastnine.

V primerjavi z doslej veljavnim Pravilnikom 2009, ki ureja samo službene izume, so v Pravilnik poleg izumov v 18. členu **na novo vključene** pravice v zvezi z drugo industrijsko lastnino, in sicer v zvezi z **modeli**, **znamkami**, **žlahtniteljskimi pravicami** in **registriranimi topografijami polprevodniških vezij** ter **strokovnim znanjem in izkušnjami (know-how)**, vezanim na izum. Za osebe, ki so ustvarile tovrstno industrijsko lastnino, se v 20. členu določa predvsem **pravica do dela prihodka od njihovega izkoriščanja**, podrobnejši postopek ni predpisan, razen za nove sorte rastlin (za katere se smiselno uporabljajo določbe o izumih).

Pravilnik predvsem v celoti **ne ureja avtorskih pravic**. V zvezi z avtorskimi pravicami se v omejenem obsegu določa le pravica avtorjev do prihodka od komercialnega izkoriščanja računalniških programov in podatkovnih baz, kadar so ti del know-howa, povezanega z izumom (2. odstavek 1. člena).

Razlogi za necelovito urejanje področja upravljanja z intelektualno lastnino na Univerzi so deloma v tem, da slovenska zakonodaja različno ureja pravice v zvezi z izumi, modeli in avtorskimi deli ter drugo intelektualno lastnino, ustvarjeno v delovnem razmerju. Zakon o izumih iz delovnega razmerja (Uradni list RS, št. 15/07; v nadaljevanju: ZPILDR) ureja samo pravice in postopek z izumi, v zvezi s čimer določa, da pravice na službenih izumih pripadajo delodajalcu, posebej pa za javne raziskovalne zavode določa, da morajo s posebnim pravilnikom urediti postopek prevzema službenih izumov na način, ki je prilagojen potrebam znanstveno-raziskovalnega dela in objavam znanstvenih dosežkov, ter s Pravilnikom določiti deleže, ki pri izkoriščanju izumov pripadajo zavodu, enoti zavoda in izumitelju.

Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (Uradni list RS, št. 17/06-UPB, 110/13; v nadaljevanju: ZASP) določa domnevo, po kateri se šteje, da so materialne pravice na avtorskem delu za 10 let izključno prenesene na delodajalca, če s pogodbo ni drugače določeno, domnevo o časovno neomejenem prenosu materialnih avtorskih pravic na delodajalca pa ZASP določa (le) za računalniške programe in podatkovne baze.

Zaradi posebnosti zakonodajne ureditve avtorske in sorodnih pravic ter večplastnosti njihovega celovitega upravljanja na Univerzi ob tem, da strategija Univerze glede upravljanja z avtorskimi pravicami na Univerzi v tem trenutku še ni v tolikšni meri izoblikovana kot v zvezi z industrijsko lastnino, tudi nov Pravilnik, tako kot prejšnji, avtorskih pravic ne ureja celovito. Izrecno je s Pravilnikom urejena le pravica do deleža prihodka, doseženega s komercializacijo know-howa, katerega del predstavljajo tudi računalniški programi in baze podatkov, ne pa primerov, ko se računalniški programi in baze podatkov komercializirajo kot samostojna avtorska dela.

Pravice in obveznosti Univerze ter njenih zaposlenih delavcev v zvezi s preostalimi avtorskimi deli se bodo tako še naprej praviloma urejale na individualni ravni.

<u>Opredelitev splošnih pojmov intelektualne lastnine</u> (2. člen)

V 2. členu Pravilnika so definirani pojmi, ki so nujni za razumevanje Pravilnika in ki izrecno s področno zakonodajo niso opredeljeni. V primerjavi s Pravilnikom 2009 so splošni pojmi intelektualne lastnine iz Pravilnika črtani, in sicer z razlogom, da bi Pravilnik ostal čim bolj zgoščen in osredotočen na materijo, ki jo ureja (interna pravila in postopke Univerze). Zaradi lažje uporabe Pravilnika so v nadaljevanju predstavljeni splošni pojmi in temeljne značilnosti pravic intelektualne lastnine.

<u>Intelektualna lastnina (IL)</u> je splošni izraz za različne vrste rezultatov človekovega ustvarjalnega dela, ki so lahko zavarovani s pravicami intelektualne lastnine ali kot poslovna skrivnost. Izraz intelektualna lastnina zajema tako industrijsko lastnino kot avtorska dela oziroma z njimi povezane pravice. Sama ideja ni predmet varstva nobene od pravic intelektualne lastnine.

Industrijska lastnina je izraz za določene rezultate človekovega ustvarjalnega dela (izum, videz izdelka, znak, ki se uporablja za označevanje blaga in storitev, nova sorta rastlin, topografija polprevodniških vezij), ki se lahko zavarujejo s pravicami industrijske lastnine.

Pravice intelektualne lastnine so pravice industrijske lastnine ter avtorska in sorodne pravice. Vsaka izmed pravic IL ima svoj predmet varstva (predmet varstva avtorske pravice je avtorsko delo, predmet varstva patenta je izum, predmet varstva modela je videz izdelka, predmet varstva znamke je (razlikovalni) znak itn., nobena od pravic IL pa ne varuje same ideje. Pravice intelektualne lastnine so **časovno omejene** (razen znamk in geografskih označb) in **teritorialne** – veljajo samo na območju oziroma v državi, v kateri je bilo pridobljeno varstvo pravice.

Pravice industrijske lastnine so:

- patent (s katerim se zavaruje izum),
- patent s skrajšanim trajanjem,
- dodatni varstveni certifikat (s katerim se lahko zavaruje zdravilo ali fitofarmacevtsko sredstvo po poteku varstva patenta),
- model (s katerim se zavaruje videz izdelka),
- znamka (s katero se zavaruje razlikovalni znak blaga ali storitev),
- žlahtniteljska pravica (s katero se zavaruje nova sorta rastlin),
- geografska označba in
- registrirana topografija polprevodniških vezij.

Patent je pravica, s katero je zavarovan izum.

Izum, ki se lahko zavaruje s patentom, je proizvod ali postopek s slehernega področja tehnike, ki je nov, na inventivni ravni in industrijsko uporabljiv. Pri izumu gre za tehnično rešitev tehničnega problema. Neposredno kot taki za izume ne štejejo: odkritja, znanstvene teorije, matematične metode in druga pravila, načrti, metode in postopki za duhovno aktivnost.

S patentom s skrajšanim trajanjem (10 let) je mogoče zavarovati tudi izum, ki je nov, industrijsko uporabljiv ter dosežen z ustvarjalnim delom. S patentom s skrajšanim trajanjem ni mogoče zavarovati izuma za postopek, rastlinsko vrsto ter živalsko pasmo.

Načini za pridobitev varstva patenta:

- registracija **nacionalnega (slovenskega) patenta**, s katerim se pridobi varstvo samo v Republiki Sloveniji oziroma v drugi državi, v kateri se vloži prijava;
- vložitev prijave za **evropski patent**, katerega je po podelitvi potrebno validirati (razširiti) v izbranih državah članicah EPO;
- vložitev **mednarodne patentne prijave (PCT prijave)**, s katero se pridobi skupek nacionalnih prijav, patentni postopek se po mednarodni fazi nadaljuje posebej v vsaki izbranih državi članici PCT.

Varstvo patentna ob izpolnjevanju vseh pogojev, ki jih določa zakon, traja 20 let od datuma vložitve patentne prijave.

Za **izum po Pravilniku** šteje izum, ki izpolnjuje pogoje za vložitev patentne prijave ali prijave za patent s skrajšanim trajanjem kot tudi izum, za katerega se Univerza odloči, da se bo varoval kot poslovna skrivnost in za katerega ni vložena patentna prijava. Na pravico izumitelja do deleža prihodka od gospodarskega izkoriščanja izuma ne vpliva, če za izum patent ni bil podeljen ali če je varstvo patenta prenehalo, ne glede na razlog prenehanja patenta.

Izumitelj je oseba, ki je ustvarila izum. Izraz izumitelj se v 20. členu Pravilnika smiselno uporablja tudi za poimenovanje drugih oseb, ki so ustvarile drugo vrsto industrijske lastnine.

Prijavitelj / imetnik oziroma nosilec patenta je oseba, ki je navedena v patentni prijavi in ki ob uspešni registraciji patenta postane imetnik (pravic iz) patenta.

Izumitelj je lahko prijavitelj patenta, ni pa to nujno. To zlasti ne bo veljalo pri službenih izumih, na katerih je Univerza prevzela pravice na izumu, ter v drugih primerih, kjer je s posebno pogodbo imetništvo pravic na izumu drugače urejeno. Patent se lahko podeli na ime osebe, ki ni izumitelj, če ji pripadajo pravice iz patenta (npr. Univerzi kot delodajalcu izumitelja ali drugi osebi na podlagi posebne pogodbe).

Na patentnih prijavah za zaščito službenih izumov se kot **prijavitelj navede Univerza** (in ne posamezna članica Univerze), vselej pa se v patentni prijavi kot izumitelji navedejo osebe, ki so ustvarile izum (vključno s tistimi, ki niso zaposleni na Univerzi).

Prijaviteljev patenta je lahko tudi več oseb. Če na primer izumitelji prihajajo iz različnih institucij, bodo pri patentu kot prijavitelji praviloma navedene vse institucije. Medsebojne pravice in obveznosti med prijavitelji v zvezi s skupnim izumom se morajo urediti s posebnim **dogovorom o skupnem izumu**.

Dodatni varstveni certifikat – če je predmet patenta proizvod ali postopek, za proizvodnjo ali uporabo katerega je pred pričetkom gospodarskega izkoriščanja potrebno izvesti z zakonom predpisani postopek odobritve (za zdravila in fitofarmacevtska sredstva), se lahko takšen izum po izteku trajanja patenta za največ 5 let zavaruje s posebno pravico – dodatnim varstvenim certifikatom.

Model je pravica, s katero je zavarovan (zunanji) videz izdelka, ki je nov in ima individualno naravo.

Načini za pridobitev varstva modela:

- registracija **nacionalnega (slovenskega) modela**, s katerim se pridobi varstvo samo v Republiki Sloveniji oziroma v drugi državi, v kateri se vloži prijava;
- registracija **modela Skupnosti**, s katerim se pridobi varstvo hkrati v vseh državah članicah EU;
- registracija **mednarodnega modela**, s katerim se na podlagi ene prijave pridobi varstvo v več tujih državah;
- varstvo **neregistriranega modela Skupnosti** nudi ožje in krajše varstvo v primerjavi z registriranim modelom;
- varstvo modela z **avtorsko pravico**, če videz izdelka izpolnjuje pogoje za varstvo avtorskega dela, določene z ZASP.

Varstvo registriranega modela traja 5 let, kar je mogoče podaljšati do skupno največ 25 let od datuma vložitve prijave modela.

Znamka – blagovna in/ali storitvena znamka je pravica, s katero je zavarovan znak, ki omogoča razlikovanje blaga ali storitev. Kot znamka se lahko registrira praviloma kakršen koli (razlikovalni) znak ali kombinacija znakov, sestavljenih iz črk, besed (slogani), številk, figurativnih elementov, tridimenzionalnih podob, kombinacijo barv ipd.

Načini za pridobitev varstva znamke:

- registracija **nacionalne (slovenske) znamke**, s katero se pridobi varstvo samo v Republiki Sloveniji oziroma v drugi državi, v kateri se vloži prijava;
- registracija **znamke Skupnosti**, s katero se pridobi varstvo v vseh državah članicah EU;
- registracija **mednarodne znamke**, s katero se na podlagi ene prijave pridobi varstvo v več tujih državah;
  *izjemoma je mogoče pridobiti varstvo znane znamke (nedvomno znane znamke, "sloveče znamke") na podlagi same uporabe in prepoznavnosti ter brez registracije.

Varstvo znamke traja 10 let od datuma vložitve prijave. Veljavnost znamke je mogoče poljubno mnogo krat podaljšati.

Strokovno znanje in izkušnje (know-how) pomeni skupek praktičnih informacij, ki izhajajo iz izkušenj in preizkušanja, ki so zaupne (tj. niso splošno znane ali zlahka dostopne), bistvene (tj. pomembne in uporabne pri proizvodnji pogodbenih izdelkov) ter določene (tj. dovolj razumljivo opisane, da je mogoče preveriti, ali izpolnjujejo merili zaupnosti in bistvenosti).

Tehnične izboljšave so tehnične in druge novosti ali njihove izboljšave, s katerimi se dosega večja storilnost, boljša kakovost proizvodov ali storitev, prihranek pri materialu ali energiji, boljše izkoriščanje strojev in naprav, boljši nadzor proizvodnje, boljša varnost pri delu in podobno.

Tehničnih izboljšav kot takih (praviloma) ni mogoče zaščititi s pravicami intelektualne lastnine. Univerza vzpodbuja ustvarjanje vsakršnih inovacij in njihov nadaljnji razvoj, ki lahko vodi do nastanka bolj kompleksnih stvaritev; po Pravilniku se lahko nagradi tudi osebo, ki ustvari tehnično izboljšavo.

Avtorsko delo in avtorske pravice

Avtor je fizična oseba, ki je ustvarila avtorsko delo, na katerem pridobi pravice s samo stvaritvijo avtorskega dela.

Avtorsko delo je individualna intelektualna stvaritev s področja književnosti, znanosti in umetnosti, ki je na kakršen koli način izražena (5. člen ZASP). Obstajajo različne vrste avtorskih del; po ZASP za avtorska dela veljajo zlasti: **govorjena dela** (kot npr. govori, pridige, predavanja); **pisana dela** (kot npr. leposlovna dela, članki, priročniki, študije ter računalniški programi); **glasbena dela** (z besedilom ali brez); gledališka, gledališko-glasbena ali lutkovna dela; **koreografska in pantomimska dela**; **fotografska dela** in dela, narejena po postopku, podobnem fotografiranju; **avdiovizualna dela**; **likovna dela** (kot npr. slike, grafike, kipi); **arhitekturna dela** (kot npr. skice, načrti ter izvedeni objekti s področja arhitekture, urbanizma in krajinske arhitekture); **dela uporabne umetnosti in industrijskega oblikovanja**; **kartografska dela**; **predstavitve znanstvene, izobraževalne ali tehnične narave** (tehnične risbe, načrti, skice, tabele, izvedenska mnenja, plastične prestavitve in druga dela enake narave).

Avtorska pravica je skupek **moralnih**, **materialnih** in **drugih upravičenj oziroma pravic** avtorja na določenem avtorskem delu (glej spodnjo razpredelnico). Varstvo avtorske pravice v Republiki Sloveniji traja za čas avtorjevega življenja in še 70 let po njegovi smrti, pridobi pa jih avtor s samo stvaritvijo avtorskega dela (ni potrebna nikakršna registracija avtorskega dela).

Avtor lahko posamične materialne avtorske pravice (ne pa tudi avtorske pravice kot celote) prenese na drugo osebo (imetnika avtorskih pravic, ki je lahko tudi pravna oseba). Moralne avtorske pravice so neprenosljive.

Sorodne pravice so avtorski pravici sorodne pravice, ki pripadajo določenim skupinam oseb, ki uporabljajo avtorska dela oziroma predmete sorodnih pravic na z zakonom določen način. Varstvo sorodnih pravic je nekoliko krajše od varstva avtorske pravice (za več glej ZASP).

Moralne avtorske pravice	Materialne avtorske pravice	Druge pravice avtorja	Sorodne pravice
Varujejo avtorja glede njegovih duhovnih in osebnih vezi do dela.	Varujejo premoženjske interese avtorja. Pravice se razvrščajo v skupine glede na način uporabe avtorskega dela.		
Moralne avtorske pravice	**Materialne avtorske pravice**	**Druge pravice avtorja**	**Sorodne pravice**
– **Pravica prve objave** (17. člen ZASP); – **pravica spoštovanja dela** (19. člen ZASP); – **pravica skesanja** (18. člen ZASP).	*Uporaba dela v **netelesni obliki (priobčitev javnosti)** obsega:* – **pravico javnega izvajanja** (26. člen ZASP); – **pravico javnega prenašanja** (27. člen ZASP); – **pravico javnega predvajanja s fonogrami in videogrami** (28. člen ZASP); – **pravico javnega prikazovanja** (29. člen ZASP); – **pravico radiodifuznega oddajanja** (30. člen ZASP); – **pravico radiodifuzne retransmisije** (31. člen ZASP); – **pravico sekundarnega radiodifuznega oddajanja** (32. člen ZASP); – **pravico dajanja na voljo javnosti** (32.a člen ZASP). *Uporaba dela v **spremenjeni obliki** obsega:* – **pravico predelave** (33. člen ZASP); – **pravico avdiovizualne priredbe** (104. člen ZASP). *Uporaba **primerkov** avtorskega dela obsega:* – **pravico distribuiranja** (24. člen ZASP); – **pravico dajanja v najem** (25. člen ZASP).	– **Pravica dostopa in** izročitve (34. člen ZASP); – **sledna pravica** (35. člen ZASP); – **pravica javnega posojanja** (36. člen ZASP); – **pravica do nadomestila** za tonsko ali vizualno snemanje in za fotokopiranje dela, ki se izvrši pod pogoji zasebne ali druge lastne uporabe (37. člen ZASP); – **pravica dostopa in izročitve** (34. člen ZASP); – **sledna pravica** (35. člen ZASP); – **pravica javnega posojanja** (36. člen ZASP).	– **Pravice izvajalcev** (120.–123. člen ZASP); – **pravice proizvajalcev fonogramov** (129.–131. člen ZASP); – **pravice filmskih producentov** (134.–135. člen ZASP); – **pravice RTV organizacij** (137. člen ZASP); – **pravice založnikov** (139. člen ZASP); – **pravice izdelovalcev podatkovnih baz** (141.c. člen ZASP).

Avtorska dela iz delovnega razmerja

ZASP v 101. členu določa, da kadar avtorsko delo ustvari delojemalec pri izpolnjevanju svojih obveznosti ali po navodilih delodajalca (avtorsko delo iz delovnega razmerja), se šteje, da so materialne avtorske pravice in druge pravice avtorja na tem delu izključno prenesene na delodajalca za deset let od dokončanja dela, če ni s pogodbo drugače določeno. Po preteku navedenega roka pripadejo pravice na takšnem avtorskem delu delojemalcu, s tem da lahko delodajalec zahteva ponovni izključni prenos pravic proti plačilu primernega nadomestila.

Osebe, za katere velja Pravilnik (3. člen)

Pravilnik velja za vse osebe, ki so v delovnem ali pogodbenem razmerju na Univerzi in ki v okviru sodelovanja z Univerzo in/ali z uporabo sredstev Univerze ustvarijo industrijsko lastnino. To so:

- **na Univerzi zaposlene osebe** – osebe, ki imajo z Univerzo sklenjeno pogodbo o zaposlitvi, ne glede to, ali so zaposleni za polni ali krajši delovni čas ter ne glede na to, ali so zaposleni za nedoločen ali določen čas;
- **pogodbeni sodelavci Univerze** – osebe, ki opravljajo delo za ali na Univerzi po pogodbi (pogodbi o delu, avtorski pogodbi ipd.);
- **gostujoči profesorji, raziskovalci in druge osebe**, ki opravljajo delo na Univerzi po pogodbi o sodelovanju, sklenjeni med Univerzo in matično organizacijo gostujoče osebe, ali drugi pogodbi, sklenjeni med Univerzo in gostujočo osebo;
- **študenti** – osebe, ki se izobražujejo po dodiplomskem ali podiplomskem študijskem programu na Univerzi, ne glede na način izvedbe programa (redni in izredni študij), in osebe, ki so vpisane na drugi visokošolski zavod v Republiki Sloveniji ali v tujini, če vsaj del študijskih obveznosti opravljajo tudi na Univerzi (študent na izmenjavi).

Prenehanje delovnega oziroma pogodbenega razmerja in prenehanje statusa študenta

Če so zgoraj navedene osebe izum ustvarile v času trajanja takšnega razmerja oziroma če so pri izumu uporabile sredstva Univerze, so Univerzo dolžne obvestiti o izumu po prenehanju delovnega ali drugega pogodbenega razmerja z Univerzo oziroma po prenehanju statusa študenta. Izumitelji oziroma avtorji industrijske lastnine ohranijo pravico do deleža prihodka od gospodarskega izkoriščanja izuma tudi npr. po prekinitvi pogodbe o zaposlitvi oziroma končanju študija na Univerzi. Za vse osebe velja dolžnost varovanja poslovnih skrivnosti tudi po prenehanju delovnega ali pogodbenega razmerja z Univerzo.

Personalni obseg veljave Pravilnika se v primerjavi s Pravilnikom 2009 ne širi. Na novo se v 4. odstavku 3. člena določa le, da študenti in druge osebe, ki opravljajo delo v okviru Univerze, npr. v raziskovalnem projektu ali drugem projektu, in ki na Univerzi niso zaposlene, pred vključitvijo v takšne aktivnosti podajo pisno izjavo o seznanitvi in sprejemanju pravil Univerze, o varovanju zaupnih podatkov in prenosu pravic industrijske lastnine na Univerzi. Pravila evropskih in drugih projektov običajno zahtevajo, da sodelujoča institucija enako obravnava oziroma da za vse sodelujoče posameznike v določenem projektu veljajo enaka pravila. V tej zvezi je relevantno zlasti, da za vse posameznike, ki opravljajo delo v nekem projektu v imenu Univerze, veljajo enake dolžnosti varovanja zaupnih podatkov ter enake pravice in obveznosti glede novo ustvarjene industrijske lastnine. Za izvajanje projekta v skladu s pravili je namreč odgovorna Univerza.

V Prilogi II je vzorčna izjava, predvidena v četrtem odstavku 3. člena. Izjava bo dostopna tudi na intranetu Univerze.

Komu pripadajo pravice na industrijski lastnini, ki se ustvari na Univerzi? (4. člen)

Moralne pravice v vseh primerih pripadajo osebi, ki je ustvarila intelektualno lastnino; teh pravic ni mogoče prenašati s pogodbo ali na drug način določiti, da pripada komu drugemu kot tistemu, ki jo je ustvaril.

Od moralnih pravic je treba ločiti **materialne pravice** v zvezi intelektualno oziroma industrijsko lastnino, ki lahko pripadajo osebi, ki sama intelektualne lastnine ni ustvarila, je pa upravičena do pravic v zvezi z njo na podlagi zakona ali pogodbe; pravice na službenih izumih po zakonu npr. pripadajo Univerzi kot delodajalcu, lahko pa tudi drugi osebi, če je materialne pravice pridobila na podlagi pogodbe o prenosu pravic.

Komu bo pripadala industrijska lastnina, ki jo ustvarijo posamezniki na Univerzi, je odvisno od več dejavnikov. Na splošno velja, da pravice industrijske lastnine pripadajo:

- **Univerzi**, ki pridobi pravice na službenem izumu s prevzemom ali pravice pridobi na podlagi druge pogodbe;
- **izumiteljem**, če se Univerza odpove pravicam in jih prenese na izumitelje ali če Univerza ne prevzame službenega izuma;
- **tretji osebi**, če je tako dogovorjeno s posebno pogodbo in če je to v skladu s pravili in pogoji financiranja raziskovalnega dela.

Vprašanje, komu bodo pripadale pravice na intelektualni lastnini (rezultatih), ki nastane pri **raziskovalnem delu, financiranem z javnimi sredstvi**, praviloma na načelni ravni urejajo že posebna pravila in pogoji financiranja raziskovalnega dela oziroma projekta. Možno je, da pravice pripadajo vsem sodelujočim osebam po enakih delih ali je določen kakšen drug kriterij za imetništvo pravic. Običajno je določeno, da intelektualna lastnina pripada tistemu udeležencu, ki je rezultate (intelektualno lastnino) ustvaril.

Vnaprej oziroma pred začetkom raziskovalnega dela seveda ni mogoče napovedati, da bo zagotovo nastal izum in kdo ga bo ustvaril, zato tudi ni mogoče predvideti in s pravili ali pogodbo urediti vseh podrobnosti v zvezi z intelektualno lastnino. Zelo priporočljivo je, da se vprašanja v zvezi s PIL vsaj okvirno razrešijo pred začetkom raziskovalnega dela, saj se je s tem mogoče izogniti kasnejšim sporom glede pravic uporabe ali navzkrižja s pravili financiranja oziroma neutemeljenim posegom v prej pridobljene pravice.

V skladu s 3. odstavkom 4. člena se mora pred začetkom izvajanja raziskovalnega dela s posebnim dogovorom / pogodbo (npr. v sporazumu o izvajanju projekta ali pogodbi o sofinanciranju aplikativnih projektov ARRS) urediti:

- komu bodo pripadale pravice na novo ustvarjeni intelektualni lastnini oziroma določiti kriterije, na podlagi katerih se določi imetništvo pravic,
- če in kdo ima pravico do uporabe intelektualne lastnine in pod kakšnimi pogoji,
- višina in modalitete morebitnega posebnega plačila.

Kot to določa 4. odstavek 4. člena, se **pri pogodbenem raziskovanju (pri t. i. tržnih projektih)** s pogodbo lahko določi, da pravice na industrijski lastnini, ki se ustvari v okviru takšnega projekta, pripadejo tudi oziroma izključno tretji osebi (npr. financerju). Pomembno je predvsem, da se s takšnimi pogodbami ne posega v imetništvo pravic Univerze na predhodno obstoječi industrijski lastnini, saj članice namreč samostojno ne morejo razpolagati s premoženjem (vključno s prej obstoječimi pravicami intelektualne lastnine ter know-how), ki pripada Univerzi. *Glej tudi komentar k 18. členu.*

Sodelovanje z zunanjimi partnerji

Pri sodelovanju oziroma delu posameznikov iz 3. člena Pravilnika z drugimi osebami izven Univerze, npr. v okviru sodelovanja z drugimi univerzami, instituti in gospodarskimi subjekti, posamezniki ne morejo samostojno razpolagati s pravicami na intelektualni lastnini, ki jo ustvarijo. Pravila Univerze, vključno s tem Pravilnikom, jim namreč ne daje pooblastila, da bi lahko samostojno prenašali, npr. pravice v zvezi s službenim izumom na tretjo osebo ali da bi pravice pridobivali za račun tretje osebe. Drugačna pravila se lahko določijo le s pogodbo, ki jo sklene Univerza.

V praksi se dogaja, da s strani zunanjih partnerjev prihaja do drugačnih pričakovanj glede pravic v zvezi z industrijsko lastnino, ki se ustvari v okviru skupnih projektov. V izogib nesporazumom je zato priporočljivo, da se zunanje partnerje čim prej seznani, kakšna pravila Univerze veljajo za osebe, zaposlene na Univerzi. Ti so dolžni Univerzo obvestiti o nastanku izuma ali druge industrijske lastnine, morebitna zaščita izuma in zlasti komercializacija izuma pa se koordinira preko Univerze.

<u>Varovanje zaupnih podatkov in poslovnih skrivnosti</u> (5. člen)

Dolžnost varovanja poslovnih skrivnosti ureja že Pravilnik 2009 v 9. členu. Nova določba 5. člena je v primerjavi s prejšnjo splošnejša in zajema vse osebe, ki se pri delu ali študiju na Univerzi seznanijo s podatki, ki so poslovna skrivnost Univerze ali katere koli druge osebe. Na novo je v drugem odstavku izrecno določeno, da so posamezniki dolžni poskrbeti, da zaupnih podatkov ne razkrivajo nikomur, ki predhodno ne podpiše dogovora oziroma izjave o nerazkrivanju zaupnih podatkov.

V 4. odstavku je določena možnost, da rektor ali dekan članice posameznika odveže dolžnosti varovanja zaupnih podatkov (preklic varstva določene poslovne skrivnosti, za katero je posameznik predhodno podpisal posebno izjavo o nerazkrivanju).

Priporočljivo je, da članice z internimi pravili določijo način in ukrepe za varovanje zaupnih podatkov, npr. da določijo, kateri dokumenti se kot taki štejejo za poslovno skrivnost, da določijo način označevanja, hrambo in dostop do dokumentacije z zaupnimi podatki. Priporoča se, da članice določijo osebo, ki je pristojna za odločanje v konkretnih primerih, ali se določeni podatki varujejo kot poslovna skrivnost ali ne.

<u>Dopolnitve organizacijskih določb</u> (6.–9. člen)

Naloge **Univerzitetne službe za raziskave, razvoj in intelektualno lastnino** (v nadaljevanju: Služba) so podrobneje opredeljene v 6. členu Pravilnika. V primerjavi s 4. členom Pravilnika 2009 ne gre za bistvene spremembe nalog Službe.

Služba je vstopna točka za raziskovalce in vse druge osebe, ki ustvarijo službeni izum ali drugo industrijsko lastnino, ter za vse druge osebe, ki se na Univerzi ukvarjajo z zaščito, sklepanjem pogodb o uporabi industrijske lastnine oziroma jih zanima področje industrijske lastnine.

Posamezniki se lahko na Službo obrnejo predvsem, ko:

- pri delu na Univerzi ustvarijo izum;
- želijo pridobiti več informacij o možnostih zaščite industrijske lastnine;
- so pri delu na Univerzi s strani tretjih oseb prejeli v podpis izjavo o nerazkrivanju informacij in niso prepričani o vsebini izjave;
- je verjetno, da se bodo zunaj Univerze pogovarjali o izumu ali drugi vsebini, ki predstavlja poslovno skrivnost;
- naj bi tretjim osebam zunaj Univerze posredovali material, ki šteje za zaupnega ali vsebuje zaupne podatke.

Komisija za inovacije (7. člen)

Spreminja se določba sestave Komisije. Pravilnik 2009 je v 1. odstavku 5. člena določala, da "Komisijo imenuje Senat Univerze na predlog članic in ima devet članov, od tega štiri iz vrst naravoslovno-tehniških, medicinskih in biotehniških ved, dva iz vrst družboslovnih in humanističnih ved ter enega iz vrst akademij. Po položaju sta člana Komisije prorektor za raziskovalno in razvojno delo ter vodja Službe." Določba 8. člena novega Pravilnika se usklajuje s Statutom UL, v skladu s katerim sestavo in število članov senatnih komisij določa Senat.

Pristojnosti in naloge Komisije za inovacije se v 8. členu Pravilnika usklajujejo z nalogami Komisije, kot so določene s sklepom Senata z dne 22. 3. 2015.

Pristojnosti članic Univerze (9. člen)

Določba 9. člena Pravilnika **je nova**. Članice samostojno ne morejo pridobivati pravic intelektualne lastnine, z novim Pravilnikom pa se uvaja možnost, da se članico pooblasti, da v imenu in za račun Univerze upravlja z določenim izumom ali pravico industrijske lastnine. Takšno pooblastilo članici ne bo splošno, temveč se bo glasilo na posamezni izum ali pravico industrijske lastnine.

Pooblastilo bo članici podelil rektor po prevzemu službenega izuma, če bo članica podala takšen predlog (npr. v stališču članice iz 13. člena v postopku prevzema službenega izuma).

V primeru podeljenega pooblastila bo članica na primer sama koordinirala postopke pridobitve patenta, odločala o širitvi ali opustitvi patentnega varstva, v zvezi z znamkami (razen krovnih znamke Univerze) pa bo lahko odločala o dovoljenjih tretjim osebam za uporabo znamke, predvsem pa, da bo imela večjo vlogo pri komercializaciji industrijske lastnine. O vseh zadevah v zvezi z industrijsko lastnino bodo članice dolžne obveščati Službo.

Pooblastilo po 2. odstavku 9. člena ne bo pomenilo tudi pooblastila za podpis morebitnih licenčnih ali drugih pogodb o prenosu pravic industrijske lastnine ali know-how s tretjimi osebami; za sklepanje tovrstnih pogodb ostajajo nespremenjena pravila – pogodbo podpiše Univerza, pod pogojem, da s podpisom pogodbe predhodno soglaša Upravni odbor Univerze (že pred pa tem mora z vsebino pogodbe soglašati dekan članice ter Služba, ki pripravi predlog za Upravni odbor).

Spremembe in dopolnitve postopkov o prevzemu izumov in postopki z drugo industrijsko lastnino (10.–17. člen)

Postopek prevzema službenih izumov v primerjavi s Pravilnikom 2009 ni bistveno spremenjen. Večja sprememba je ta, da za pripravo strokovne ocene izuma po novem ne bo zadolžena Univerza oziroma Služba, temveč članice, saj so te vsebinsko najbolj kompetentne za oceno izuma (glej 13. člen). Takšen postopek se v praksi že izvaja od leta 2013, s Pravilnikom pa se postopkovne določbe formalno urejajo.

Obvestilo Univerzi o nastanku izuma (10. člen)

Za izumitelje ni večjih sprememb v zvezi s prijavljanjem oziroma obveščanjem o izumih. Temeljna obveznost izumitelja je, da Univerzo obvesti o izumu, torej da izpolni obrazec za prijavo izuma. Sam obrazec zaradi lažjega in hitrejšega prilagajanja po novem ne bo več formalna priloga Pravilnika, bo pa objavljen na spletnih straneh Univerze.

Dopolnjen Obrazec za prijavo izuma se nahaja v Prilogi I.

Vsebina in podatki, ki se zahtevajo od izumitelja pri pripravi obvestila o izumu, so smiselno enake zahtevam po 7. členu Pravilnika 2009 ter enake podatkom iz obrazca, ki se od leta 2013 uporablja v praksi. **Sestavine obvestila o izumu** se usklajujejo s 3. odstavkom 5. člena Zakona o izumih iz delovnega razmerja; dodatno se zahteva navedba okoliščin, v katerih je nastal izum, ter navedba morebitnih pravnih podlag ali predhodno sklenjenih pogodb, ki urejajo imetništvo pravic, ki se nanašajo na izum.

V praksi se izumitelji pogosto uskladijo z vodstvom članice na primer o patentni zaščiti izuma in kritju stroškov v tej zvezi preden se o tem formalno obvesti Univerzo. V takšnih primerih je zaradi hitrejšega postopanja priporočljivo, da izumitelj pridobi izjavo članice po 2. odstavku 13. člena in jo hkrati s svojim obvestilom o izumu posreduje na Univerzo. Vzorčni obrazci za članice bodo objavljeni na spletnih straneh Univerze.

Po pravilniku izumitelj sicer ni dolžan, da sam pridobi izjavo oziroma stališče svoje članice iz 13. člena v zvezi z izumom, se pa na takšen način postopek prevzema izuma lahko hitreje izpelje. Po predpisanem postopku namreč Univerza po prejemu obvestila o izumu pozove članico, da ta v 30 dneh pripravi oceno izuma in poda svoje stališče o prevzemu, šele po tem pa se izum obravnava na Komisiji za inovacije.

Vloga članic (13. člen)

Članica lahko pri oceni izuma po svoji izbiri angažira svoje strokovnjake ali zunanje eksperte. Na novo se od članice zahteva tudi, da poda izjavo o tem, ali bo krila stroške patentne zaščite izuma. Članica lahko hkrati z oceno poda tudi predlog, ali naj se jo pooblasti za upravljanje pravic v zvezi z izumom. Po prejemu ocene izuma in stališča članice Služba pripravi mnenje o prevzemu izuma in predlaga obravnavo izuma na Komisiji za inovacije.

Zaščita izuma (16. člen)

Postopek v zvezi z zaščito izuma se usklajuje z 10. členom ZPILDR. Na novo je v 6. odstavku 16. člena izrecno določeno, da Univerza ni dolžna vložiti patentne prijave za vsak izum, zlasti če se odloči, da se bo izum varoval kot poslovna skrivnost ali če se v soglasju z izumitelji odloči, da se izum ne bo zavaroval z nobeno pravico industrijske lastnine.

Prosto razpolaganje z izumi (17. člen)

V 17. členu se na enem mestu določa možnosti izumiteljev, da prosto razpolagajo z izumi, ki so jih ustvarili. To bo veljalo v primeru prostih izumov – izumov, ki so jih ustvarili brez uporabe sredstev Univerze oziroma na nastanek katerih niso odločilno vplivale izkušnje, ki si jih je izumitelj pridobil na Univerzi (prosti izumi po 1. odstavku 17. člena in izumi, ki štejejo za proste izume po 2. odstavku 17. člena), ali če Univerza ne odloči o prevzemu izuma v določenem roku. Prav tako bo izumitelj prosto razpolagal z izumom, če bo Univerza pisno prenesla pravice na izumitelja, kar pa bo prišlo v poštev le, če takšen prenos ne bi bil v nasprotju s pogodbo s tretjo osebo (npr. pogodbo o skupnem izumu, konzorcijsko pogodbo) ali pravili financiranja raziskovalnega dela (EU pravila namreč določajo, da se pravice industrijske lastnine v določenih primerih prenesejo na EU institucije).

V 4. odstavku je nadalje določeno, da lahko izumitelj zahteva prenos pravic nanj, če Univerza v petih letih ni pričela z gospodarskim izkoriščanjem izuma. V primerjavi z določbo 2. odstavka 18. člena Pravilnika 2009 je novost ta, da se od izumitelja v teh primerih ne bo (več) zahtevalo, da Univerzi povrne vse stroške, ki jih je imela z zaščito izuma.

<u>Določbe v zvezi z drugimi pravicami industrijske lastnine</u> (11. člen)

Pri komercializaciji izumov je z izumom lahko povezanih več različnih pravic intelektualne lastnine (ob upoštevanju, da ima vsaka pravica intelektualne lastnine različen predmet varstva), ki se tretjim osebam prenesejo ali licencirajo kot celota, vključno s strokovnim znanjem in izkušnjami (know-how), vezanim na izum. Možno je tudi, da se v postopku prevzema ali zaščite izuma izkaže, da določena invencija ni izum, ki bi ga bilo mogoče ali smiselno zaščititi s patentom, lahko pa se jo zaščiti z drugo pravico industrijske lastnine (npr. novo sorto rastlin ni mogoče patentirati ali pa na primer z modelom zaščiti tudi videz patentirane naprave).

Izkaže se, da je omejitev Pravilnika zgolj na ureditev pravic iz izumov oziroma patentov neutemeljena predvsem v razmerju do izumiteljev oziroma avtorjev, ki so soustvarili tržno zanimivo in uspešno inovacijo, ki ni nujno zaščitena (tudi) s patentom, ampak z drugo pravico industrijske lastnine. Po sedanjem Pravilniku izumitelji/avtorji v takšnih primerih niso upravičeni do deleža prihodka.

Poseben postopek prijave in prevzema pravic pri Univerzi je še naprej določen le za (službene) izume, iste določbe pa se bodo smiselno uporabljale **tudi za nove sorte rastlin**, saj se sama zakonodaja s področja varstva novih sort rastlin tesno povezuje z zakonodajo, ki ureja izume – glede razmejevanja predmetov varstva patenta in žlahtniteljske pravice, povezave pa očitne predvsem pri ureditvi razmerij med delavcem in delodajalcem v zvezi z upravičenostjo do žlahtniteljske pravice, kjer predpisi o patentih oziroma izumih iz delovnega razmerja smiselno veljajo tudi za nove sorte rastlin, razvite v delovnem razmerju. Izumitelji

oziroma žlahtnitelji, ki bodo v okviru Univerze razvili novo sorto rastlin, bodo tako dolžni o tem obvestiti Univerzo, ki bo o prevzemu pravic do nove sorte rastlin odločila v postopku, določenem v IV. poglavju Pravilnika.

V zvezi z drugo industrijsko lastnino poseben interni **postopek ni predpisan**, o zaščiti drugih pravic industrijske lastnine, tj. **modelov, znamk, registriranih topografij polprevodniških vezij**, se bosta uskladili Univerza in članica Univerze, Univerzitetna služba pa v navedenih postopkih nudi pomoč posameznikom in članicam Univerze.

Pravilnik **v 2. odstavku 19. člena na novo** določa pravila oziroma deleže, ki pripadejo Univerzi, članici in izumitelju od prihodkov, ki ga Univerza doseže tudi z izkoriščanjem **know-howa in** drugih pravic industrijske lastnine: **modelov**, **znamk**, **žlahtniteljskih pravic** in **topografij polprevodniških vezij**.

Gospodarsko izkoriščanje industrijske lastnine in delitev prihodka (18.–20. člen)

Načini izkoriščanja industrijske lastnine in sklepanje pogodb (18. člen)

Industrijska lastnina se lahko gospodarsko izkorišča na več načinov. Na Univerzi neposredna izdelava oziroma proizvodnja izdelkov in storitev, ki temeljijo na patentirani tehnologiji članicah, praviloma ne pride v poštev. V praksi se industrijska lastnina na Univerzi najpogosteje izkorišča na način, da se na tretjo osebo prenese pravica do uporabe industrijske lastnine (licenčna pogodba) ali pa se tretji osebi pravica proda. S prodajo oziroma nakupom patenta kupec pridobi vse pravice na patentu oziroma v zvezi z izumom, z licenco pa pridobi (samo) pravico, da izum uporablja na način in pod pogoji, določenimi z licenčno pogodbo. Licenčna pogodba se praviloma podeli za določen čas in za določeno območje (npr. samo za nekatere države, kjer je varovan patent), pri tem je zelo pomembno tudi, ali se podeli izključna ali neizključna licenca. Če je podeljena neizključna licenca, lahko dajalec licence (Univerza) še naprej tudi sam izkorišča predmet licence, če pa je dana izključna licenca, lahko predmet licence uporablja samo prejemnik licence, ne pa tudi dajalec (Univerza).

Sklepanje pogodb o izkoriščanju industrijske lastnine Univerze

Vsaka oseba, ki želi uporabljati oziroma gospodarsko izkoriščati tehnologijo, izum ali know-how, ki pripada Univerzi, mora **z Univerzo** (in ne s članico Univerze) skleniti ustrezno pogodbo (na primer pogodbo o prodaji patenta, licenčno pogodbo ali pogodbo o prenosu know-how ipd.). Članice Univerze nimajo pravne subjektivitete in ne morejo same razpolagati s premoženjem Univerze (vključno s pravicami industrijske lastnine). Pogodbo, s katero bi ta tretja oseba za plačilo ali brezplačno pridobila, npr. pravico uporabljati izum, na katerem pravice pripadajo Univerzi, lahko v skladu z navedenim s tretjo osebo sklene le Univerza in ne posamezna članica.

Posebna pozornost velja pri sklepanju pogodb v okviru tržne dejavnosti članic, saj se s pogodbami o pogodbenem raziskovanju ne sme razpolagati s predhodno obstoječimi pravicami oziroma industrijsko lastnino Univerze. Priporočljivo je, da se pred sklenitvijo pogodb o raziskovalnem delu opredeli obstoječe znanje oziroma pravice industrijske lastnine, ki pripadajo Univerzi. Vzpodbuja se, da se tudi v t. i. tržnih pogodbah materialne pravice v zvezi z novo industrijsko lastnino (vsaj neizključno) pridržijo na Univerzi ter da se s tovrstnimi pogodbami ne omejujejo objave znanstvenih oziroma raziskovalnih dosežkov.

Pri sklepanju pogodb oziroma pri urejanju razmerij v zvezi s pravicami industrijske lastnine se lahko članice Univerze obrnejo po pomoč na Univerzo (Univerzitetno službo za raziskave, razvoj in intelektualno lastnino).

Postopek sklenitve pogodb o prodaji oziroma uporabi industrijske lastnine

Licenčna ali prodajna pogodba se lahko sklene le, če k sklenitvi pogodbe **predhodno poda soglasje Upravni odbor Univerze**, pred obravnavo pogodbe na UO pa mora biti pogodba usklajena z Univerzo in s članico. Če pride pobuda za sklenitev licenčne pogodbe ali pogodbe o prodaji patenta na članico, je priporočljivo, da se Univerzo (Službo) že v zgodnji fazi obvesti in vključi v pogajanja oziroma usklajevanje pogodbe. V pogodbah, ki jih sklepa Univerza v zvezi z izkoriščanjem industrijske lastnine, morajo biti zastopana enaka izhodišča.

Tudi nasprotno velja, da Univerza obvesti članico, če se tretja oseba s ponudbo za sklenitev licenčne ali druge pogodbe obrne neposredno na Univerzo. Po okvirni uskladitvi vsebine se osnutek pogodbe pošlje članici. Postopek za sklenitev pogodbe se nadaljuje, če s pogodbo članica soglaša.

Delitev prihodka (19. člen)

S Pravilnikom 2009 so določena naslednja razmerja delitve prihodkov iz izkoriščanja izumov:

Prihodek	**Izumitelj/i**	**Univerza**	**Članica/e Univerze**
Izkoriščanje izumov (prihodek do 500.000 evrov)	30 %	40 %	30 %
Izkoriščanje izumov (prihodek nad 500.000 evrov)	20 %	45 %	35 %

Z novim Pravilnikom se spreminja način določitve in višina deležev prihodkov, in sicer v korist izumiteljev. S prihodki, ki jih Univerza prejme od izkoriščanja industrijske lastnine, tj. licenčnine, kupnine ali druga nadomestila za prenos ali uporabo industrijske lastnine, se najprej pokrijejo stroški patentne zaščite (pristojbine za prijavo in vzdrževanje patenta, stroški patentnih zastopnikov) oziroma stroški zaščite drugih pravic industrijske lastnine, preostanek prihodkov se deli med izumitelja, Univerzo in članico Univerze.

Izumiteljem bo v vseh primerih pripadal **40-odstotni delež** neto prihodka, **preostalih 60 % se deli med Univerzo in članico Univerze**. Višina deleža članice je odvisna od tega, ali stroške zaščite PIL krije Univerza ali članica.

Delitev prihodka, doseženega z izkoriščanjem industrijske lastnine po predlaganem Pravilniku, je predstavljena v naslednji razpredelnici:

<table>
<tr><td rowspan="2">Neto prihodek
(po pokritju stroškov zaščite industrijske lastnine)</td><td rowspan="2">Izumitelji</td><td rowspan="2">Univerza</td><td colspan="2">Članica/e Univerze</td></tr>
<tr><td>Članica/e Univerze, ki krije/jo stroške zaščite</td><td>Članica/e Univerze, pri kateri/h so zaposleni izumitelji</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Izkoriščanje izumov in druge industrijske lastnine, ki so zaščiteni s PIL</td><td rowspan="2">40 %</td><td>30 %, če stroške krije Univerza</td><td>/</td><td rowspan="2">30 %</td></tr>
<tr><td>10 %, če stroške krije članica</td><td>20 %</td></tr>
<tr><td>Izkoriščanje izumov in druge industrijske lastnine, ki niso zaščiteni s PIL, izkoriščanje know-howa (identificirani avtorji)</td><td>40 %</td><td>10 %</td><td></td><td>50 %</td></tr>
<tr><td>Izkoriščanje know-howa (avtorji niso identificirani)</td><td></td><td>10 %</td><td></td><td>90 %</td></tr>
</table>

Če stroške krije članica, se delež, ki pripade Univerzi, zmanjša na 10 %, delež članice pa poveča na skupno do 50 % (če izumitelji prihajajo iz ene članice in kjer ta članica v celoti krije stroške patente zaščite).

Če izumitelji prihajajo iz različnih članic in je samo ena članica krila stroške, se 30 % prihodka deli med članice, pri katerih so izumitelji zaposleni, 20 % pa pripade članici, ki je krila stroške zaščite.

Nagrade

Pravilnik 2009 v 19. členu določa, da ob popolnem prevzemu izuma izumitelju (oziroma vsem izumiteljem skupaj) pripada nagrada v višini 1/3 povprečne mesečne plače v RS za zadnje tri mesece pred dnem izplačila.

V Pravilniku finančna nagrada ob prevzemu izuma ni več predvidena, se pa inovativnost vseh ustvarjalcev na Univerzi vzpodbuja z večjim deležem, ki bo izumiteljem pripadal pri uspešni komercializaciji industrijske lastnine.

Reševanje sporov in kazenske določbe (21.–22. člen)

Kršitve Pravilnika (21. člen)

Pravilnik 2009 je v 5. odstavku 7. člena in 3. odstavku 9. člena na splošno določal, da pomeni kršitev pogodbe o zaposlitvi, če izumitelji Univerze ne obvestijo o izumu oziroma če izumitelji tretjim osebam razkrijejo podatke o izumih, ki imajo status poslovne skrivnosti.

V novem Pravilniku se v 31. členu kršitve Pravilnika konkretneje določajo, saj je treba razlikovati med težo in obliko kršitev Pravilnika in s tem pogodbenih oziroma delovnih obveznosti, ki imajo lahko različne posledice (disciplinske sankcije oziroma kršitve, ki lahko privedejo do redne ali izredne odpovedi delovnega razmerja). V 3. odstavku 21. člena so navedene okoliščine, v katerih kršitve Pravilnika štejejo za hujšo obliko kršitev, to je, če s kršitvijo Pravilnika nastane večja premoženjska škoda za Univerzo ali članico Univerze.

Priloga I: Obrazec za prijavo izuma

Izpolni Univerzitetna služba za raziskave, razvoj in intelektualno lastnino Univerze v Ljubljani!

Datum prejema:	Prevzel:	Interna številka:

O B R A Z E C Z A P R I J A V O I Z U M A

Obrazec je sestavljen z namenom obvestitve Univerze v Ljubljani o nastanku izuma v skladu z Zakonom o izumih iz delovnega razmerja in Pravilnikom o upravljanju s pravicami industrijske lastnine na Univerzi v Ljubljani. Podatki in vsebina tega obvestila se smatrajo za strogo zaupne in jih bo Univerza v Ljubljani uporabila izključno za ocenitev patentibilnosti izuma in možnosti njegove nadaljnje komercializacije ter za odločitev o prevzemu službenega izuma. Prosimo, da, kolikor se da, natančno izpolnite obrazec, da bo ocena vašega izuma čim bolj pravilna.

Izpolnjeni obrazec lahko oddate osebno v prostorih Univerzitetne službe za raziskave, razvoj in intelektualno lastnino ali jo pošljete po pošti v zaprti kuverti z oznako »zaupno« na naslov: **Univerza v Ljubljani, Univerzitetna služba za raziskave, razvoj in intelektualno lastnino, Kongresni trg 12, 1000 Ljubljana**.

Za dodatne informacije pošljite sporočilo na: intelektualna.lastnina@uni-lj.si.

1. OPIS IZUMA

1.a. Kratek **naslov izuma:**
1.b. Tehnično ozadje – na katero tehnično področje spada izum:
1.c. Opis izuma (kratko in jedrnato opišite bistvo izuma – kateri tehnični problem rešuje, tehnične značilnosti in funkcije izuma): ☐ opis izuma je priložen na posebnem listu
1.d. Stanje tehnike – katere rešitve tega tehničnega problema so vam že znane, že obstajajo?

1.e. Novost – po čem izum odstopa od že znanega stanja tehnike? Kako in v čem je presežena že znana rešitev problema? Navedite bistvene prednosti, ki jih prinaša izum (primerjajte jih z že znanimi rešitvami):

1.f. Navedite **primere**, v katerih je ali bo izum realiziran:

1.g. Stopnja zrelosti – dodelanosti izuma:

☐ v fazi načrtovanja

☐ laboratorijski poskus

☐ prototip

☐ v izvedbeni fazi

☐ izdelek

1.h. Ali ste že poskrbeli za **zaščito pravic** intelektualne lastnine (patent, model, znamka)?

☐ ne

☐ da, podatki o prijavi (številka prijave in urad /država v kateri je bila vložena):

_____

Prosimo, da obrazcu **<u>priložite</u> kopijo že vložene patentne prijave ali osnutek prijave, če je že pripravljen.**

1.i. Ali ste opravili preliminarno **preiskavo baz** o obstoječih patentih (modelih, znamkah) v bazi Urada RS za intelektualno lastnino in drugih bazah (espacenet; patentscope, wipo gold, google patents)?

☐ ne

☐ da

Če je odgovor DA, navedite vaše ugotovitve (ali se izum po vašem mnenju razlikuje od predhodnih patentov)? Priložite tudi rezultate (izpise) poizvedb ali navedite številke najdenih predhodnih patentov, ki rešujejo podoben tehnični problem.

2. NASTANEK IZUMA

2.a. Ali je izum nastal pri izvajanju vaših del in nalog v okviru zaposlitve na Univerzi v Ljubljani ali v okviru pogodbenega razmerja z Univerzo ali članico Univerze?

☐ da

☐ ne

☐ delno

V primeru, da je odgovor NE ali DELNO, na kratko opišite, kako je izum nastal:

2.b. V okviru katere dejavnosti, programa ali projekta je izum nastal?

☐ diplome

☐ disertacije

☐ lastnega raziskovanja – individualno raziskovalno delo (IRD)

☐ raziskovalnega programa ali projekta (financer ARRS) – navedite šifro programa/ projekta in vodjo: _____

☐ ciljanega raziskovalnega programa (CRP) – navedite šifro programa in vodjo: _____

☐ mednarodnega raziskovalnega projekta (financer EU ali druga mednarodna organizacija) – navedite ime in šifro projekta ter koordinatorja: _____

☐ naročene raziskave (nejavna sredstva) – navedite pogodbenega naročnika: _____

☐ drugo:_____

Prosimo, da navedete pogodbene pogoje glede intelektualne lastnine, če so bili predhodno dogovorjeni, in **priložite kopije pogodb** (npr. dogovor o sodelovanju na projektu, pogodba o sofinanciranju projekta).

3. OBJAVE, PREJEMANJE ALI POSREDOVANJE MATERIALOV – PODATKOV

3.a. Ali je prišlo do razkritja informacij (ključnih za zaščito izuma) javnosti (npr. na predavanjih, seminarjih, plakatih, v objavah v strokovnih revijah, člankih, na spletnih straneh ali kakorkoli drugače)?

☐ ne

☐ da – navedite, kdaj in na kakšen način (kje):

3.b. Ali načrtujete razkritje informacij o izumu?

☐ ne

☐ da – navedite, kdaj in na kakšen način (kje):

3.c. Ali ste v času razvoja izuma pridobili materiale ali informacije od tretjih oseb? Če so bili sklenjeni kakšni sporazumi ali pogodbe, jih priložite.

☐ ne

☐ da

3.d. Ali ste v času razvoja in dela na izumu dajali materiale ali informacije tretjim osebam?

☐ ne

☐ da – navedite, kdaj in na kakšen način (kje):

3.e. Ali bi bile z vsebino izuma po vašem mnenju lahko seznanjene še katere druge osebe poleg izumiteljev?

☐ ne

☐ ne vem, mogoče

☐ da – navedite, kdo po vašem mnenju pozna vsebino izuma in na kakšen način se je seznanil z njo:

4. UPORABA IN KOMERCIALIZACIJA

4.a. Ali je že prišlo do poskusa uporabe izuma? Ali obstaja prototip oziroma aktivna substanca izuma? Če obstaja, opišite rezultate poskusnih testiranj prototipa oziroma aktivne substance!

4.b. Navedite vse podatke, ki bodo pripomogli k oceni možnosti za komercializacijo izuma! Naštejte tudi vsa podjetja, za katera veste, da uporabljajo in izkoriščajo podobno tehnologijo in bi bila mogoče zainteresirana za vaš izum (npr. za njegovo uporabo, nakup, sklenitev licenčne pogodbe)!

4.c. Opišite, kako ste si zamislili trženje vašega izuma in kako bi želeli pri tem sodelovali!

5. PODATKI O IZUMITELJIH

Navedite podatke o vseh izumiteljih, ki so so/ustvarili izum. Če je izumiteljev več, se za vsakega navede delež njegovega prispevka k nastanku izuma. Če deleži izumiteljev ne bodo opredeljeni, se šteje, da so enaki. Obrazec morajo podpisati vsi izumitelji.

Po potrebi razširite tabelo na več izumiteljev (kopiraj-prilepi tabelo)!

Ime in priimek	**Akademski / strokovni naziv**	**Članica Univerze v Ljubljani ali druga pravna oseba, pri kateri je izumitelj zaposlen**	**Naslov (stalno prebivališče)**	**Prispevek k nastanku izuma, izražen v odstotkih**	**Aktivnosti, ki jih je izumitelj izvedel za dosego rezultatov**	**Kontaktni telefon in e-pošta**
1.				%		
2.				%		
3.				%		
4.				%		
…				%		

* Če je izumiteljev več: navedite izumitelja, s katerim naj komunicira Univerza v Ljubljani: _____

Spodaj podpisani potrjujem, da sem popolno in izčrpno izpolnil obrazec in z njegovo vsebino seznanil vse, ki so sodelovali pri nastanku izuma, in soglašam, da Univerza v Ljubljani moje zgoraj navedene osebne podatke uporabi za namen izpolnitve pravic iz obveznosti, ki izhajajo iz Zakona o izumih iz delovnega razmerja.

S podpisom se zavezujem k dolžnosti varovanja zaupnih podatkov, ki jih predstavlja vsebina te prijave, vse do preklica varovanja, ki mora biti usklajen med izumitelji in Univerzo v Ljubljani.

Podpis/i izumitelja/ev:

_____

_____

_____

_____

Kraj:_____, datum: _____

PRILOGE:

- _____
- _____
- _____

Priloga II: Vzorec izjave o varovanju zaupnih podatkov in prenosu pravic intelektualne lastnine

IZJAVA O VAROVANJU ZAUPNIH INFORMACIJ IN PRENOSU PRAVIC INTELEKTUALNE LASTNINE

DECLARATION OF CONFIDENTIALITY AND TRASFER OF INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS

I.

Spodaj podpisana/i <ime in priimek> roj._____, stan._____, sem seznanjen/a, da se pri:

- izvedbi študija na Univerzi v Ljubljani, <ime članice UL>, program <naziv študijskega programa> in

- sodelovanju v okviru projekta »<ime projekta>«, ….

utegnem seznaniti z zaupnimi podatki, ki predstavljajo bodisi poslovno skrivnost Univerze v Ljubljani ali njenih članic bodisi poslovno skrivnost drugih oseb, ki sodelujejo pri izvajanju zgoraj navedenih aktivnosti.

Zavezujem se, da bom podatke, ki bodo označeni kot »zaupni« ali »poslovna skrivnost«, in druge podatke, z razkritjem katerih bi komu očitno lahko nastala škoda uporabil/a le v okviru zgoraj navedenih aktivnosti pri projektu <ime projekta> pod vodstvom <naziv ter ime in priimek> in da jih brez soglasja Univerze v Ljubljani ne bom uporabil/a zase ali jih sporočil/a tretjim osebam. Navedena zaveza velja tudi za čas po zaključku študija oziroma po prenehanju sodelovanja z Univerzo v Ljubljani.

I, the undersigned<name and surname>,, date of birth _____, residing at:_____ am aware that at undertaking my activities within:

- *study at the Univerza v Ljubljani, <name of the university member>, doctoral study programme <name of the programme> and*

- *cooperation within the framework of the project "<name of the project>" ...*

I may encounter or have access to confidential information and/or trade secrets of the Univerza v Ljubljani, its members or other persons involved in above mentioned activities.

I agree to use the data classified as "confidential" or "trade secret" and any other confidential data, disclosure of which could obviously effect harm or damage to somebody, only in the context of the above mentioned activities within the project <name of the project> led by <title, name and surname>, and I agree not to use such confidential information by myself or disclose them to third party without prior consent of the Univerza v Ljubljani. This commitment applies also to the time after the termination of cooperation with the Univerza v Ljubljani.

II.

Seznanjen/a sem, da v okviru raziskovalnega dela v okviru aktivnosti iz prejšnjega člena utegne nastati nova intelektualna lastnina. Soglašam, da materialne pravice na novo ustvarjeni intelektualni lastnini pripadejo Univerzi v Ljubljani in/ali drugim izvajalcem projekta v skladu z zgoraj navedenimi pravili projekta, meni pa ostanejo moralne pravice v zvezi s to intelektualno lastnino v skladu z veljavno zakonodajo in druge pravice v skladu s Pravilnikom o upravljanju z izumi in pravicami industrijske lastnine Univerze v Ljubljani.

I am aware that in the context of research work within the activities referred to in the preceding article new intellectual property may be created. I agree that the Univerza v Ljubljani and / or partners in the project own the material rights in relation to newly created intellectual property in accordance with the above mentioned rules and I agree to retain moral rights in accordance with the law and other rights in accordance with the Rules on the management of inventions and industrial property rights of the Univerza v Ljubljani.

S podpisom te izjave sprejemam določbe Pravilnika o upravljanju z izumi in pravicami industrijske lastnine in se zavezujem, da bom morebiti ustvarjeni izum brez odlašanja prijavil pri Univerzitetni službi za raziskave razvoj in intelektualno lastnino, Kongresni trg 12, Ljubljana.

By signing this declaration I accept the provisions of the Rules on the management of inventions and industrial property rights and declare to, without delay, notify the University Office for research, development and intellectual property about any new invention that I might create.

III.

Spodaj podpisani/a Univerzi v Ljubljani dovoljujem poizvedbo o mojih osebnih podatkih pri upravljavcih zbirk osebnih podatkov in njihovo obdelavo za namen preveritve izvrševanja mojih obveznosti po tej izjavi.

I authorize the Univerza v Ljubljani to process and make queries of my personal data for the purpose of supervision of my obligations under this declaration.

Podpis [Signature]:

<ime in priimek študenta> _____

Kraj [Place] _____, datum [Date]: _____

Za [For University of Ljubljana] Univerzo v Ljubljani:

<ime in priimek podpisnika> Podpis [Signature]: _____

Kraj [Place] _____, datum [Date]: _____

Uprava
Univerze v Ljubljani

Univerza v Ljubljani

p.p. 362, Kongresni trg 12
1001 Ljubljana, Slovenija
telefon: 01 241 85 00
faks: 01 241 86 60
http://www.uni-lj.si

Številka: 033-16/2015
Datum: 15.1. 2016

Senatu UL

Zadeva: **Predlog za sprejem Pravilnika o upravljanju s pravicami industrijske lastnine na Univerzi v Ljubljani**

V skladu z Zakonom o izumih iz delovnega razmerja je univerza dolžna s pravilnikom podrobneje urediti postopek prevzema službenih izumov ter določiti deleže, ki pri izkoriščanju izuma pripadejo Univerzi v Ljubljani (UL), članici UL in izumiteljem. UL je prvi pravilnik, s katerim je uredila navedeno področje, sprejela v letu 2006, ki ga je v letu 2009 nadomestila s sedaj veljavnim Pravilnikom o upravljanju z izumi in pravicami industrijske lastnine (v nadaljevanju: Pravilnik 2009).
Ker se je v praksi izkazalo več pomanjkljivosti ureditve po Pravilniku 2009, je Komisija za inovacije UL že v letu 2011 oblikovala smernice za dopolnitev Pravilnika 2009. Na podlagi dopolnjenih in nadgrajenih smernic Komisije iz leta 2014 je bil pripravljen predlog prenove pravilnika. Osnutek novega pravilnika je bil v začetku leta 2015 predstavljen kolegiju rektorja, kolegiju dekanov, kolegiju prodekanov za raziskovalno in razvojno delo, skupini za kroženje znanja, Komisiji za raziskovalno in razvojno delo. Posredovan je bil tudi članicam, ki so nanj podale več pripomb in komentarjev, ki so bili upoštevani pri pripravi predloga, ki ga je obravnavala in potrdila Statutarna komisija na seji 15. 5. 2015.
Senat UL je predlog novega pravilnika že obravnaval na svoji seji dne 26. 5. 2015 in sklenil, da se pred odločanjem o pravilniku pripravi obrazložitev sprememb pravilnika, za članice pa se določi dodatni rok za podajo amandmajev k pravilniku.

Pri dopolnjenem predlogu pravilnika, ki se predlaga v sprejem Senatu UL, so bili upoštevani prejeti amandmaji Fakultete za strojništvo (2. odst. 1. člena; 4. člen) ter pripomba sindikata (k sedanjemu 21. členu), dodatno predlog vsebuje več redakcijskih popravkov, v pravilnik je vključena tudi nova določba v zvezi z drugimi pravicami industrijske lastnine (11. člen), s čimer se dosledneje zaokrožuje področje pravic industrijske lastnine, ki jih ureja pravilnik.
Dopolnjeni predlog pravilnika sta obravnavali in potrdili Komisija za inovacije na seji 3. 12. 2015 in Statutarna komisija na svoji seji dne 14. 1. 2016.

Prenova pravilnika temelji na naslednjih ciljih in izhodiščih:

- s pravočasnim in primernim načinom zaščite industrijsko lastnine spodbujati ustvarjalnost in razvoj inovacij, ki se ustvarjajo na UL;
- urediti trženje oziroma licenciranje nezaščitenega znanja (know how) in pravic na računalniških programih;
- zagotoviti večjo vključenost članic UL v postopek prevzema službenih izumov in v proces komercializacije, saj se intelektualna lastnina ustvarja praviloma na članicah;
- začeti graditi osnovo za inovacijski ekosistem Univerze v Ljubljani in gospodarskih subjektov.

Povzetek novosti v novem pravilniku v primerjavi s Pravilnikom 2009:

- **1. in 19. člen:** pravila o delitvi prihodka veljajo za izkoriščanje industrijske lastnine ter na novo tudi za izkoriščanje strokovnega znanja in izkušenj (know how) ter računalniških programov in podatkovnih baz, ko se jih izkorišča kot del know how;
- **2. člen:** uskladitev in skrajšanje določbe z opredelitvami pomena uporabljenih pojmov; na novo opredeljen termin sredstev UL in know how;
- **3. člen:** v proces zaščite in komercializacije znanja, ki se ustvarja na UL so vključeni vsi deležniki, vključno s študenti, zunanjimi sodelavci ter gostujočimi profesorji; na novo je predviden podpis ustrezne izjave za osebe, ki na UL niso zaposlene;
- **4. člen:** nova izrecna določba o tem, komu pripadajo pravice industrijske lastnine; vključitev določbe o pogodbenem urejanju pravic intelektualne lastnine;
- **5. člen:** celovitejša ureditev varstva poslovnih skrivnosti;
- **7. in 8. člen:** določbe o imenovanju in nalogah Komisije za inovacije se uskladijo s Statutom UL in sklepi Senata UL;
- **9., 13., 16. in 19. člen:** določi se večja vloga članic UL v postopku prevzemanja službenih izumov, zaščiti in upravljanju s pravicami industrijske lastnine;
- **11. člen:** nov člen o obvestilu o drugi industrijski lastnini (poleg izumov);
- **10., 12. do 16. člen:** določbe postopku prevzema in zaščiti izumov so strnjene;
- **17. člen:**
  - omejitev določb o prostem razpolaganju z izumi, če bi bilo to v nasprotju s pogodbenimi obveznostmi (to je pogoj predvsem pri projektih, financiranih z evropskimi sredstvi ali s strani ARRS);
  - sprostitev možnosti za prosto razpolaganje s prevzetim službenimi izumi v primerih, če UL v določenem času ne prične z izkoriščanjem izuma;
- **18. člen:** soglasje Upravnega odbora Univerze se izrecno določi kot pogoj za sklenitev pogodb o izkoriščanju industrijske lastnine ali know how. Določba sledi splošnim priporočilom UO UL za prenos znanja v prakso z dne 21.6.2010 in 18.12.2014;
- **19. člen:**
  - na novo vključena možnost trženja oziroma licenciranja nezaščitenega znanja (know how) in v tem obsegu pravic na računalniških programih; določeni so deleži prihodka, ki pri izkoriščanju know how pripadejo UL (10%) in članici UL (90%). Doslej so v teh primerih deleži znašali 60% za članico in 40% za UL, v vsakem posameznem primeru pa jih je določil UO UL s sklepom;
  - sprememba deležev, ki pri izkoriščanju izumov in drugih pravic industrijske lastnine pripadejo UL, članici in izumiteljem: delež Univerze se zmanjša (iz 40/45% na 30%) na račun povečanja deleža izumiteljev (iz 30/20% na 40%) in članic UL (iz 30/35% na 50%, če članica krije stroške zaščite);
  - izrecno se določi, da se s prihodki od trženja industrijske lastnine ter know how najprej pokrijejo stroški, ki jih je imela UL ali članica v zvezi s tem;
  - črta se finančna nagrada izumiteljem ob prevzemu izuma (1. odst. 19. člena Pravilnika 2009), ker UL nima za to namenjenih virov sredstev;
- **20. člen:** določbe o skladu za varstvo pravic intelektualne lastnine (20. do 22. člen Pravilnika 2009) se nadomestijo z določbo o namenu porabe prihodkov iz izkoriščanja industrijske lastnine;
- **21. člen:** nova podrobnejša določba o kršitvah pravilnika, ki pomenijo kršitev obveznosti iz delovnega razmerja.

S sprejemom pravilnika bo razveljavljen Pravilnik 2009, ki pa se bo v omejenem obsegu še uporabljal za delitev prihodkov iz izkoriščanja pravic industrijske lastnine, ki jih bo UL prejela na podlagi računov, izstavljenih do uveljavitve pravilnika.

V postopku prevzema službenih izumov se uporablja tudi Obrazec za prijavo izuma, predviden z 2. odst. 10. člena, ki je v prilogi Pojasnila k pravilniku. Zaradi ekonomičnosti postopkov pri prilagajanju vsebine obrazca slednji po novem ne bo več formalna priloga pravilnika. Pripravljena je tudi vzorčna izjava, predvidena v 4. odst. 3. člena pravilnika (v prilogi Pojasnila k pravilniku).

Komisija za inovacije UL naproša Senat UL, da obravnava in sprejme Pravilnik o upravljanju s pravicami industrijske lastnine na Univerzi v Ljubljani.

Pripravil/a:

Univerzitetna služba za raziskave,
razvoj in intelektualno lastnino

Predsednik Komisije za inovacije UL

prof. dr. Andrej Kos

Priloge:
- Pravilnik o upravljanju s pravicami industrijske lastnine na Univerzi v Ljubljani
- Pojasnilo k pravilniku o upravljanju s pravicami industrijske lastnine na Univerzi v Ljubljani
- Mnenje sindikata SVIZ rektorata UL k pravilniku

Donko, Jasna

Od: Lastnina, Intelektualna
Zadeva: FW: Zaprosilo za mnenje k predlogu Pravilnika o upravljanju s pravicami IL na UL

From: Podpečan, Tjaša
Sent: Friday, December 18, 2015 10:02 AM
To: Lastnina, Intelektualna <Intelektualna.Lastnina@uni-lj.si>
Cc: Tone (tone.seliskar@sviz.si) <tone.seliskar@sviz.si>
Subject: RE: Zaprosilo za mnenje k predlogu Pravilnika o upravljanju s pravicami IL na UL

Spoštovani,

sporočam, da SVIZ Rektorata UL nima pripomb na predlagane dopolnitve pravilnika.

Z lepimi pozdravi,
Tjaša Podpečan

Univerza *v Ljubljani*

Tjaša Podpečan
Samostojna svetovalka na univerzi VII/2 (I) / Senior Advisor

Univerzitetna služba za doktorski študij (Doktorska šola) / University Office for Doctoral study (Doctoral School)

Univerza *v Ljubljani* / University *of Ljubljana*

Kongresni trg 12, SI-1000 Ljubljana, Slovenija / Slovenia
T.: +386 1 2443 733
Tjasa.Podpecan@uni-lj.si, www.uni-lj.si